

gazeta

IASTKOWSKA

samorządowo
- społeczna

Gmina
Jastków

UKAZUJE SIĘ OD 1990 R. • PL ISSN 1509-5657

Nr 2 (82)
lipiec 2022

GMINNY
DZIEŃ
KULTURY

JASTKÓW, 24 czerwiec 2022

Lokalne talenty nagrodzone
Podsumowanie roku szkolnego
W rocznicę bitwy pod Jastkowem

- STRONY 4-5
- STRONY 10-15
- STRONY 20-23

Z sesji Rady Gminy

W ostatnich trzech miesiącach odbyły się trzy sesje Rady Gminy Jastków, na których podjętych zostało kilkadziesiąt uchwał. Najważniejszą, z punktu widzenia działalności samorządu gminnego, była sesja majowa, na której rada zapoznała się z raportem o stanie gminy za 2021 rok, a także udzieliła pani wójt Teresie Kot wotum zaufania i absolutorium z tytułu wykonania budżetu za poprzedni rok.

To już ósmy z rzędu rok, w którym mam przyjemność, jako przewodniczący Rady Gminy składać pani wójt gratulacje z tego tytułu. Ogrom już wykonanej pracy i rozpoczęte kolejne duże inwestycje (jak choćby zalew w Panieńszczyźnie), które będą służyć naszym mieszkańcom pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość. Ten dynamiczny i zrównoważony rozwój gminy w ostatnich latach to efekt m.in. znakomitej współpracy wójta z radą. Ci którzy oglądają transmisję z sesji mogą odnieść wrażenie, że radni zgadzają się na wszystko co zaproponuje wójt, gdyż niemal wszystkie uchwały zapadają jednogłośnie. Ale nic bardziej mylnego, bo wszystkie projekty uchwał są szczegółowo omawiane podczas posiedzeń komisji poprzedzających sesję, tam szeroko dyskutowane i opiniowane. Dlatego nie ma potrzeby zbędnych dyskusji na sesji i przeciągania obrad od rana do godzin wieczornych, jak miało to czasem miejsce w naszej gminie przed 2014 rokiem. Obecnych radnych interesuje rzetelna praca dla dobra całej gminy, a nie jałowe spory i konflikty.

Najbliższa sesja Rady Gminy odbędzie się 26 sierpnia, tuż przed gminnymi dożynkami. Druga połowa roku będzie czasem ważnych decyzji radnych, związanych z uchwaleniem podatków i budżetu na 2023 rok, ale też dyskusją nad nowymi stawkami opłat za śmieci, w związku z kończącym się okresem umowy na wywóz odpadów z obecną firmą. Patrząc na inflację trudno być optymistą. Ale rosnące ceny za śmieci to także efekt zwiększonej produkcji odpadów w gospodarstwach domowych. Radni będą musieli zmierzyć się nie tylko z ustaleniem ceny za wywóz odpadów, ale też ewentualną zmianą sposobu ich odbioru, który obecnie budzi protesty części mieszkańców. Chodzi o liczbę worków z odpadami zielonymi, które są odbierane sprzed posesji. W wyniku ubiegłorocznej

dyskusji, m.in. na komisji rolnictwa, została ona ograniczona do 4 sztuk (wcześniej nie było limitu), natomiast resztę można przekazać na PSZOK, co dla niektórych mieszkańców z terenów podmiejskich staje się jednak problemem.

Na szczęście w kwestii śmieci są też i dobre informacje. Bełżycki Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych na bieżąco liczy, jak radzą sobie z segregacją śmieci obsługiwane przez niego gminy. Z raportów wynika, że z segregacją najlepiej radzi sobie gmina Jastków, gdzie w zeszłym roku niecałe 47 proc. śmieci trafiło do pojemników na odpady zmieszane. To niewątpliwie efekt edukacji ekologicznej prowadzonej przez gminę i działające u nas organizacje pozarządowe, ale i świadomości naszych mieszkańców. To cieszy, choć mam nadzieję, że procent segregacji w kolejnych latach będzie jeszcze większy. Wszyscy musimy bowiem wziąć odpowiedzialność za to, jakie miejsce do życia na ziemi zostawimy naszym dzieciom i wnukom.

MAREK WIECZERZAK

Złoty jubileusz małżeństwa

Medale przyznawane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z okazji jubileuszu 50 rocznicy zawarcia związku małżeńskiego mają wartość szczególną, zwłaszcza w kontekście naszych czasów, w których dominuje zmienność i pogoń za wartościami materialnymi. Tegoroczna uroczystość dotyczyła par, które obchodzą ten jubileusz w roku ubiegłym. Wójt Teresa Kot wręczyła jubilatkom okolicznościowe medale za długoletnie życie małżeńskie przyznane przez Prezydenta RP. Pary otrzymały pamiątkowe gratulacje i upominki. Uroczystość uświetnił krótki koncert przygotowany przez członków Klubu Seniora w Panieńszczyźnie.

Dziękujemy Państwu, że zechcieliście razem z nami obchodzić swoje święto. Życzymy Wam jeszcze wielu lat życia w zdrowiu, zgodzie i pomyślności oraz zadowolenia z dzieci, wnuków i prawnuków.

KIEROWNIK USC, AGATA ZASADA-WRZEŚNIAKA

MARCIN ABRAMEK

Za opiekę nad zabytkami

Z dumą informujemy, że wójt gminy Jastków Teresa Kot, w dniu 27 maja odebrała prestiżowe odznaczenie – złotą odznakę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Za opiekę nad zabytkami”. Otrzymują ją osoby, które w szczególny sposób przyczyniły się do zachowywania dziedzictwa kulturowego w obszarze opieki nad zabytkami. W przypadku gminy Jastków jest to zabytkowy pałac w Panieńszczyźnie – siedziba Urzędu Gminy Jastków.

Odnaczenia wręczył sekretarz stanu, generalny konserwator zabytków Jarosław Sellin podczas gali wręczenia Lauru Konserwatorskiego 2022, która odbyła się tego dnia na zamku lubelskim.

Laur Konserwatorski to coroczna Nagroda Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dla wyróżniających się realizacji konserwatorskich, cechujących się wysoką jakością, prawidłowością działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz szczególną dbałością o kompleksowe przywrócenie im świetności.

MARCIN ABRAMEK

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Ewa Dziadosz
(dziadosz.ewa@gmail.com),

Helena Skomorowska
(hskomorowska@gmail.com),

Magdalena Zarzeka, Eliza Pielacha,
Marcin Abramek, Kamil Ziółkowski

Szanowni Mieszkańcy

Rozpoczęły się wakacje, upragniony, wolny czas dla uczniów, a często też ich rodziców. Po trudach nauki przerywanej kolejnymi rzutami zakazań wirusem Covid19, niedoskonałościach systemu pracy zdalnej oraz przymusowemu wykluczeniu ze środowiska rówieśników to bardzo ważny czas odpoczynku i nabrania sił do dalszej nauki. Należy jednak pamiętać, aby uczniowie wolny czas poświęcili na aktywność fizyczną i przebywanie na świeżym powietrzu. To rola rodziców żeby świadomie odciągać dzieci od siedzenia przed telewizorem lub wpatrywania się w ekran „smartfona”.

Dostępne badania naukowe i przesiewowe w grupach dzieci i młodzieży dostarczają niewesołych informacji o zagrożeniu krótkowzrocznością i otyłością, co bezpośrednio przekłada się na kondycję i stan zdrowia. Często obserwuję, że dla świętego spokoju rodzice dają dwulatkom do zabawy telefon czy jakieś gry nie uświadamiając sobie, że przyzwyczajają (uzależniają) go od sięgania coraz częściej po tego typu „gadżety”. Również coraz częściej obserwujemy zjawisko przerzucania problemów edukacji, wychowania, profilaktyki zdrowotnej na szkoły i placówki. Pierwszym z brzegu przykładem jest w ostatnich latach lawinowo rosnąca liczba dzieci korzystających ze świetlicy - nawet do godziny 17-tej. Życzę uczniom i ich rodzicom udanych wakacji zachęcam do aktywności fizycznej.

29 czerwca najzdolniejszym uczniom wręczone zostały stypendia wójta. Ten, wprowadzony kilka lat temu program, ma charakter motywacyjny i skierowany jest do uczniów klas IV-VIII, którzy muszą wykazać się wysokimi wynikami w nauce bądź innymi, znaczącymi osiągnięciami.

Komisja konkursowa rozstrzygnęła również konkurs o nagrodę wójta w dziedzinie kultury. Konkurs ma na celu podkreślenie znaczenia kultury i jej wpływu na kształtowanie osobowości i postaw. Nagrody artystyczne przyznawane są naszym mieszkańcom za osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej, popularyzacji i upowszechniania kultury oraz zachowania tradycji. W roku bieżącym nagrody otrzymali: Aleksander Resiak, Julian Zamojski, Maja Zaborska i Julia Rocka. Nagrody zostały wręczone na uroczystej gali z okazji Gminnego Dnia Kultury, 24 czerwca br. Jednym z ważnych punktów programu uroczystej gali była wizyta gości z Izraela, potomków Maszy Wronberg, jedynej osoby z licznej rodziny młynarzy działających na naszym terenie, która przeżyła koszmarną zagładę. Bardzo ciekawymi elementami uroczystości i spotkania z gośćmi z Izraela były promocja publikacji wydanej przez gminę Jastków pt; „Masza Wronberg najmłodsza córka młynarza”, wystawa starych fotografii oraz wystawa miniatur młynów, wykonanych różnymi technikami przez uczniów naszych szkół w odpowiedzi na ogłoszony konkurs. Cieszy ogromnie fakt licznej uczestnictwa w konkursie, pomysłowość i kreatywność uczestników konkursu.

W gminie, podobnie jak w ostatnich latach, realizujemy inwestycje zaplanowane i uchwalone przez radę w uchwale budżetowej i potrzebne naszym mieszkańcom. Staramy się za wszelką cenę nie zaniechać żadnej z zaplanowanych inwestycji mimo lawinowo rosnących kosztów bieżących funkcjonowania gminy. Nie muszę tego przypominać, bo każdy z nas z niepokojem patrzy w przyszłość. Mam nadzieję, że uda się nam zrealizować ambitny plan.

W ostatnich latach, również w roku bieżącym, ponosimy ogromne nakłady na gospodarkę wodno-ściekową w gminie. Po całkowitej modernizacji ujęć wody w Sieprawkach, Ożarówie i Jastkowie rozpoczęliśmy przebudowę i powiększenie wydajności ujęcia wody w Snopkowie. Ponadto trwają prace nad skompletowaniem dokumentacji niezbędnej do budowy ujęcia wody w Dąbrowicy.

Innym wielkim zadaniem jest budowa kanalizacji sanitarnej w Dąbrowicy i Płusowicach Kol. To bardzo ważne, ale jednocześnie bardzo kosztowne zadanie. Ważne dlatego, że coraz bardziej zagęszcza się zabudowa tych miejscowości, a niestety nie wszyscy respektują przepisy sanitarne dotyczące gromadzenia lub oczyszczania ścieków. Kiedy specjalistyczna firma na nasze zlecenie szukała najlepszych miejsc na lokalizację studni głębinowej i badała jakość pokładów wody, to okazało się, że w bardzo wielu miejscach próbki wody są skażone bakteriami coli. W dodatku trafiliśmy na wiele przypadków posiadania w domu instalacji wodociągowej niestety bez urządzeń do gromadzenia ścieków. Zresztą obecnie również w samym centrum miejscowości można w biały dzień zobaczyć płynące ścieki.

Szanowni Państwo, taki stan rzeczy zagrożą wszystkim. Z tego powodu bardzo wielu świadomych mieszkańców od lat zabiegało o budowę kanalizacji. Wielkie zaangażowanie w tej sprawie wykazał radny i sołtys Dąbrowicy

p. Zenon Rachańczyk oraz radny Płusowice Kol. p. Roman Chudzik. Jeszcze w poprzedniej kadencji podjęłam rozmowy z władzami Lublina i zarządem MPWiK o przyjęcie ścieków z naszego terenu do oczyszczalni w Hajdowie i włączenie nas do Aglomeracji Lublin. Uchwały w tej sprawie podjęły rady Lublina i Jastkowa oraz zatwierdził je Sejmik Województwa Lubelskiego. Pozostał jeszcze wpis na listę krajową i tu, dzięki życzliwej pomocy ówczesnego wojewody p. Przemysława Czarnka, udało się osiągnąć cel. Niezwłocznie w ramach budżetu przystąpiliśmy do gromadzenia dokumentów niezbędnych do ogłoszenia przetargu na sporządzenie dokumentacji technicznej. Wyłoniona firma w trakcie prac kilkakrotnie spotykała się z mieszkańcami na zebraniach oraz w uzgodnieniach indywidualnych dotyczących przebiegu sieci i lokalizacji niezbędnych urządzeń. Przebieg sieci, a tym bardziej lokalizacja niektórych urządzeń, uzależniony jest od bardzo wielu czynników, m. in. ukształtowania terenu, gęstości zabudowy czy lokalizacji innej infrastruktury.

Okres sporządzenia dokumentacji technicznej to prawie dwa lata, a potem jeszcze uzyskanie kilku opinii i pozwoleń na budowę. Nie wspominam, jaką troską napawa mnie fakt kosztów, które trzeba przeznaczyć na zbudowanie tej infrastruktury. Wstępny kosztorys załączony do dokumentacji technicznej to ok. 30 mln zł. Poszukujemy wszędzie możliwości dofinansowania tej ogromnej inwestycji i po uzyskaniu częściowej dotacji ogłosiliśmy przetarg na pierwsze odcinki sieci głównej.

Piszę o tym dość rozlegle, bo po podjęciu robot przez wykonawcę pojawiają się problemy i protesty co do lokalizacji sieci. Mielśmy już w Dąbrowicy ogromną porażkę z budową chodnika, który jest konieczny dla poprawy bezpieczeństwa dzieci idących do szkoły i wiernych do kościoła. Czasem mam gorzką refleksję, że grunty, które były w posiadaniu gminy nieopiekuńczo i przedwcześnie zostały przekazane na rzecz innych podmiotów. Dzisiaj pozwoliłyby rozbudować infrastrukturę, GOKiS i jeszcze starczyłoby miejsca na inne pomysły.

Zadania drogowe zaplanowane do wykonania w roku bieżącym są sukcesywnie realizowane. Rozpoczęły się również prace związane z kontynuacją rewitalizacji zespołu pałacowo-parkowego oraz budową zbiornika retencyjnego.

30 maja zostały ogłoszone wyniki naboru (edycja II) do Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”. Nasza gmina otrzymała dofinansowanie na dwa ważne zadania w wysokości ok. 10 mln zł. W ramach tego programu przewidziane są inwestycje w trzech placówkach oświatowych (Tomaszowice, Jastków i Ożarów) oraz kolejne etapy budowy kanalizacji w miejscowościach Dąbrowica i Płusowice Kol. Oby udało się nam zrealizować te plany.

Życzmy sobie tego oraz wypoczynku i miłych letnich wrażeń.

TERESA KOT

gazeta
JASTKOWSKA

www.jastkow.pl; gazeta@jastkow.pl

Laureaci nagród wójta za osiągnięcia w dziedzinie twórczości

Aleksander Resiak - mieszkaniec Snopkowa, czynnie działający kompozytor, aranżer i pedagog szkół muzycznych Lubelszczyzny, muzyk, kontrabasista – solista Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie. Prezes i współzałożyciel Stowarzyszenia Wschód Kultury.

W 2021 r. pan Resiak stworzył i zrealizował dwa duże projekty muzyczno-historyczne. Koncert pt. „Dźwięki wolności” w Tomaszowicach, który przyciągnął i zaangażował uczniów szkół podstawowych gminy Jastków oraz warsztaty muzyczno-plastyczne „Dźwięki wolności dla najmłodszych”, które były zorganizowane w Szkole Podstawowej w Snopkowie, dla której pan Resiak skomponował hymn.

Przedsięwzięcia te obejmowały cykl

17-tu koncertów z autorskimi aranżacjami i kompozycjami, konkursy plastyczne o tematyce patriotycznej, wydanie gry Memo w formie tradycyjnej oraz aplikacji mobilnej, stworzenie książeczki z opisami ważnych dla Polski wydarzeń, symboli i postaci.

Pan Resiak współpracuje w wieloma instytucjami kultury w regionie m.in. Teatrem Muzycznym i Teatrem Starym w Lublinie.

Julian Zamojski - mieszkaniec miejscowości Sługocin, najmniejszej wsi gminy Jastków. Autor kilku książek historycznych dotyczących miejscowości, z której się wywodzi. Kolejną monografię pt. „Wieś Sługocin na tle historii” wydał w 2021 r. W książce autor opisuje swoją rodzinną miejscowość poczynając od XV

wieku. Opisani są w niej mieszkańcy, całe rodziny, zwyczaje, styl życia, aktywności gospodarcze i kulturalne. Czytając książkę poznajemy mieszkańców na przestrzeni

VI wieków. Nakład książki cieszył się ogromnym zainteresowaniem, zamówiono dodruk.

Pan Julian Zamojski jest osobą o bardzo dużej wiedzy historycznej. Wielokrotnie prowadził prelekcje dla mieszkańców Sługocina i okolic. Podczas spotkań mówił m.in. o rocznicy 11 listopada i historii odzyskania niepodległości, wojnie Polsko-Bolszewickiej, „Cudzie nad Wisłą”. Zaangażowanie z jakim pan Julian opisuje historię swojej małej ojczyzny jest nieocenioną pracą na rzecz gminy Jastków, upamiętnia i rozśławia jej historię.

Maja Zaborska i Julia Rocka - mieszkanki Smug. Dziewczynki rozwijają swoją edukację muzyczną w Studio Muzyki Rozrywkowej Aneta Dąbska w Lublinie. Julia doskonali warsztat wokalny i instrumentalny poprzez naukę gry na gitarze. Natomiast Maja rozwija swój talent jakim jest śpiew.

Julia jest laureatką i finalistką ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów wokalnych. Brała czynny udział w akcjach i koncertach charytatywnych. Występowała podczas imprez organizowanych na terenie gminy Jastków tj. pikniku rodzinnego w Smugach, dożynek gminnych w Jastkowie, festynu w Snopkowie i w Marysinie.

Z okazji Święta Niepodległości 11 listopada 2011 r. wystąpiła z piosen-

ką patriotyczną w Telewizji Lublin w programie „Poranek między Wisłą a Bugiem”.

Maja odniosła wiele sukcesów rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej prezentując swój talent wokalny. Nagrała płytę świąteczną w Warszawie. Uczestniczyła w wydarzeniach na terenie gminy Jastków tj. pikniku rodzinnym w Smugach, dożynek gminnych w Jastkowie, festynie w Snopkowie i w Marysinie.

Julia i Maja wystąpiły na koncercie podczas rozdania stypendiów za wyniki w nauce w Szkole Podstawowej w Jastkowie. Reprezentowały naszą gminę na koncercie świątecznym w Kazimierzu Dolnym i koncercie kołęd podczas spotkania choinkowego w Puławach.

Makiety młynów

W ramach projektu „Masza Wronberg – najmłodsza córka młynarza” zaprosiliśmy uczniów ze szkół podstawowych z terenu gminy Jastków do udziału w konkursie plastyczno-technicznym na wykonanie makiety młyna. Organizator konkursu, Gmina Jastków, na realizację otrzymała dofinansowanie Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce. Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie koordynowała jego realizację.

Celem konkursu było zainteresowanie uczniów historią rodziny Wronbergów, młynarzy związanych z ziemią jastkowską, także historią młynarstwa na terenie naszej gminy oraz rozwijanie świadomości historycznej uczniów. Na podstawie udostępnionych fotografii uczestnicy mogli wykonać makiety jednego z dwóch młynów - nieistniejącego już młyna motorowego z miejscowości Sieprawki lub wiatraka typu holenderskiego znajdującego się w miejscowości Pocięcha.

W konkursie udział wzięło 82 uczniów ze szkół: w Jastkowie, Ożarowie, Płuszwicach i Snopkowie. Wykonali oni 46 makiet młynów. W ocenie ważnym kryterium było jak najwierniejsze odtworzenie materiałów i technik. Komisja doceniła kreatywność uczniów, staranność, ogólną estetykę wykonania i włożony wysiłek.

Komisja w składzie: przewodniczący – Barbara Czubak, sekretarz – Magdalena Zarzeka, członkowie – Dorota Rejmak i Katarzyna Gospodarek postanowiła nagrodzić 4 uczniów równoległym I miejscem oraz wyróżnić 14 osób. Pozostali uczestnicy dostali nagrody pocieszenia.

Zwycięzcami zostali:

1. **Zespół Oliwia Tudruj i Wiktoria Wrona** ze Szkoły Podstawowej im. B. Prusa w Płuszwicach
2. **Oliwier Niciński** ze Szkoły Podstawowej im. J. I. Kraszewskiego w Snopkowie
3. **Zuzanna Frączek** ze Szkoły Podstawowej im. B. Prusa w Płuszwicach

MAGDALENA ZARZEKA

Festyn rodzinny w Mosznej

Po dwuletniej przerwie w ostatnią sobotę czerwca odbył się VII festyn rodzinny w Mosznej, a w jego organizację zaangażowało się ponad 40 osób z naszej miejscowości, a także wielu sponsorów i przyjaciół.

Impreza rozpoczęła się, jak zawsze, turniejem piłkarskim, który po śmierci w 2018 r. Ryszarda Dworzeckiego, został memoriałem poświęconym jego pamięci. W rozgrywkach wzięło udział 57 zawodników z okolicznych miejscowości, zrzeszonych w 7 drużynach: WKS Miłocin, „Lokalsi” Moszna, „Szmeterlingi” Moszna, „Dzikie Koty” Wąwolnica, „My za darmo” z okolicy, „Autsajderzy” z Mosznej i „Dominacja Genetyczna” z Nałęczowa. Drużyny prezentowały niezwykle wysoki i wyrównany poziom sportowy, o czym świadczyły rzuty karne, które musiały rozstrzygać o zwycięstwie kilku spotkań.

Finał turnieju miał niezwykle dramatyczny przebieg, gdyż do wyrównania „Dzikie Koty” doprowadziły w ostatniej akcji meczu, ale po kolejce rzutów karnych zwycięzca zo-

strzygane z humorem przez prowadzących. Na plenerowym wernisażu swoje prace plastyczne zaprezentowała nasza mieszkanka, nastoletnia Elwira Kott, a na stoiskach dostępne były lody, napoje, wata cukrowa, szezypki, granity i inne słodczyce, a także smakołyki gospodyń wiejskich i ich rękodzieło. Każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Część artystyczną zainicjował Akademi Chór Dziecięcy Uniwersytetu Medycznego w Lublinie „Pueri Nostri” prowadzony przez dyrygentki Annę Karwat i Agnieszkę Karwat-Gębka. Następnie w kolejności mogły zaprezentować się utalentowane dzieci z naszej miejscowości: wokalistki Lidzia Chęć, Blanka Kielb, Zosia Karwat,

Ola Gębka oraz Mikołaj Gryta na gitarze. Dzieci biorące udział w wydarzeniu zostały nagrodzone drobnymi upominkami, więc wszystkie buzie były uśmiechnięte. Panie z KGW i panowie z Kółka Rolniczego byli oklaskiwani, a wiele wykonywanych było wspólnie z publicznością. Dziewięcioro zespołu rockowy Junior Band z Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Poniatowej prowadzony przez Joannę i Macieja Stachyrę zrobił furorę prezentując klasyczny repertuar w tym Smoke on the Water, Tosia Karwat oraz jej piękne koleżanki rozgrzały publiczność, a wśród szalejących fanek znalazła się babcia jednej z dziewczyn. Zabawę taneczną trwającą aż do północy prowadził zespół Józek Band.

GRZEGORZ KARWAT

stał WKS Miłocin, którego bohaterem został Adam Poniatowski - najlepszy bramkarz turnieju (2-gi raz w historii rozgrywek). „Królem strzelców” został Jakub Morawski z „Dzikich Kotów” z Wąwolnicy. Turniej obfitował w wiele wspaniałych bramek np. piękny strzał z 16m pod poprzeczkę Pawła Góreckiego, czy piękny wolej Sebastiana Janickiego.

Nagrodę główną czyli „Puchar VIII Turnieju Piłkarskiego - Memoriału Ryszarda „Siekierzy” Dworzeckiego wręczyła zwycięzcy żona Ryszarda - Halina Dworzecka, która jest jednocześnie przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich w Mosznej. Trofeum dla króla strzelców, wręczył Andrzej Kwiek - historyk sportu, legendarny spiker i dziennikarz sportowy z Lublina. Rękawice bramkarskie dla najsukuteczniejszego bramkarza wręczył organizator turnieju i zarazem „jednoosobowe biuro techniczne zawodów”: Grzegorz Karwat - prezes Kółka Rolniczego w Mosznej.

Dla najmłodszych były „dmuchańce” i liczne atrakcje, więc do wieczora odbywały się gry, zabawy dla dzieci i dorosłych nagradzane cukierkami oraz zabawkami, roz-

Na pierwszym Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich „Tradycyjnie w Nałęczowie”

Piknik na Dzień Dziecka

W pierwszy czerwcowy weekend, w miejscowości Moszna odbył się integracyjny piknik, zorganizowany przez Koło Gospodyń Wiejskich Moszna, stowarzyszenie #inNeed, prywatnych sponsorów i mieszkańców wsi. Stowarzyszenie #inNeed zaprosiło do udziału w wydarzeniu zaprzyjaźnioną, włoską fundację Dottor Clown Italia (Dottor Clown Padova i Dottor Clown Vicenza). Lekarze, kłowni przyjechali do Polski z misją humanitarną i medyczną. Na pikniku zorganizowali mnóstwo zabaw dla dzieci: przedstawienia, magiczne sztuczki, malowanie twarzy. Swoją pozytywną energią i humorem zarażali także dorosłych.

Lubelskie stowarzyszenie #inNeed powstało z potrzeby serca i w wyniku sytuacji, jaka zaistniała w naszym regionie po inwazji Rosji na Ukrainę. Stworzyło je 9 zaangażowanych społecznie kobiet, dla których los ukraińskich rodzin nie był obojętny. Od początku wojny organizowały wyjazdy na granicę oraz do punktów recepcyjnych dla uchodźców; znajdowały tymczasowe domy dla rodzin ukraińskich i wypuszczały ogromne transporty leków i żywności w

głąb Ukrainy. Obecnie mają pod swoją opieką 5 sierocińców znajdujących się w regionie Zakarpacia w Ukrainie (łącznie przebywa tam około 700 dzieci).

Piknik na Dzień Dziecka był pierwszą edycją imprezy, którą #inNeed zamierza orga-

nizować co roku. Jesteśmy przekonane, że: *Szczęście na twarzach dzieci to język, który rozumieją wszyscy*, dlatego nieustannie podejmujemy działania, które dają ogrom radości najmłodszym

EDYTA CHĘĆ - MANICKA

Przegląd twórczości artystycznej seniorów

4 czerwca w Szkole Podstawowej w Jastkowie odbył się pierwszy gminny przegląd, gdzie swoją twórczość prezentowali seniorzy. Nie zabrakło występów wokalnych i rękodzieła. Nasi artyści pokazali co potrafią robić i jakie są ich pasje. Przeglądowi towarzyszyła wspaniała wystawa malarska spod pędzla pań: Ewy Małaj, Ewy Olszak i Teresy Pataj. Na scenie prezentowały się

również Kluby Seniora z Ługowa i Sieprawic oraz Jastkowa (Jerzy Sadawa i Teresa Zawiaślak). Na zakończenie wokalnie wystąpiło Koło Gospodyń Wiejskich z Dąbrowicy, a potem wszyscy podziwiali wspaniałe rękodzieło stworzone przez panie i wyeksponowane na stoiskach. Dziękujemy wszystkim za przybycie i do zobaczenia.

GOKiS

4 mln zł na infrastrukturę edukacyjną

Zastępca wójta gminy Jastków Andrzej Dec oraz przewodniczący Rady Gminy Marek Wieczerek odebrali z rąk Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka symboliczny czek na kwotę 4,2 mln zł przyznana w ramach dotacji z rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład na projekt „Bezpieczna i funkcjonalna szkoła przyszłości w gminie Jastków”. Uroczystość odbyła się 10 czerwca w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim. Prócz ministra i samorządowców uczestniczyli w niej także wojewoda lubelski Lech Sprawka oraz Lubelski Kurator Oświaty Teresa Misiuk.

– *Przyjechałem po to, by państwu podziękować i pogratulować przyznanych pieniędzy. Mamy do czynienia z rekordem w skali całej Polski. 3 mld 200 mln zł to środki rządowe przeznaczone na inwestycje samorządowe w infrastrukturę edukacyjną. To są środki z Polskiego Ładu i z budżetu MEiN. Takich środków nigdy nie było – mówił Przemysław Czarnek podczas spotkania.*

– *To państwo zdecydowaliście, że chcecie przeznaczyć środki z Polskiego Ładu nie na kanalizację, nie na drogi, ale na szkołę. Inwestują państwo w przyszłość polskich uczniów, w przyszłość polskiego społeczeństwa – wskazywał szef MEiN.*

Przedmiotem projektu „Bezpieczna i funkcjonalna szkoła przyszłości w gminie Jastków” jest poprawa bezpieczeństwa i funkcjonowania trzech szkół podstawowych: w Jastkowie (rozbudowa stołówki i budowa windy), Ożarowie (budowa sali gimnastycznej i montaż fotowoltaiki) oraz w Tomaszowicach (budowa ogrodzenia terenu szkoły i budowa boiska).

Inwestycje będą realizowane w tym oraz w przyszłym roku i stworzą warunki dla poprawy jakości kształcenia, a w dalszej konsekwencji funkcjonowania na terenie gminy sprawnego i bezpiecznego systemu edukacji.

MEiN

Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2022

Szkoła	Przedmiot	Wynik procentowy	Numer stanina	Nazwa stanina
Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie	język polski	63	6	wyżej średni
	matematyka	61	6	wyżej średni
	język angielski	66	5	średni
Szkoła Podstawowa im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie	język polski	68	7	wysoki
	matematyka	81	9	najwyższy
	język angielski	64	5	średni
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tomaszowicach	język polski	47	2	bardzo niski
	matematyka	40	2	bardzo niski
	język angielski	47	3	niski
Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Płouszowicach	język polski	65	7	wysoki
	matematyka	55	5	średni
	język angielski	68	6	wyżej średni
Szkoła Podstawowa im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Snopkowie	język polski	67	7	wysoki
	matematyka	60	6	wyżej średni
	język angielski	68	5	średni

przedmiot	gmina (%)	powiat (%)	województwo (%)	kraj (%)
język polski	63	64	61	60
matematyka	59	59	56	57
język angielski	64	64	64	67

Stypendia Wójta rozdane

29 czerwca br. wójt gminy Jastków, p. Teresa Kot uroczysto wręczyła uczniom szkół podstawowych Stypendia Wójta Gminy Jastków za szczególne osiągnięcia edukacyjne. Na galę w szkole w Jastkowie zaproszono 30 uczniów – laureatów wyróżnienia, ich rodziców, dyrektorów szkół i przedszkola, radnych.

Aby znaleźć się w gronie najlepszych należało osiągnąć średnią ocen za rok szkolny co najmniej 5,5 lub być laureatem / finalistą kuratorskiego konkursu przedmiotowego oraz mieć co najmniej bardzo dobrą ocenę zachowania. Wójt gminy Jastków podziękowała wszystkim uczniom za mijający rok intensywnej pracy, życząc by nie ustawali w wysiłkach i podejmowali wciąż nowe inicjatywy na rzecz rozwoju osobistego. Podziękowała także rodzicom, nauczycielom i dyrektorom szkół za wsparcie w procesie edukacji. Uroczystą galę umiliły pokazy tańca nowoczesnego w wykonaniu uczniów szkoły w Jastkowie, których przygotowywała pani Anna Chrzan.

Lista stypendystów 2021/2022

● **Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie:** Szymon Szczepanik, Kornelia Fili-

pek, Zofia Karpińska, Anna Wójtowicz, Natalia Marcowska, Piotr Pełka, Ewa Wójtowicz, Piotr Mańka, Paweł Filipek, Jan Derkacz, Marcel Reszka

● **Szkoła Podstawowa im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie:** Julia Paprota,

● **Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Płouszowicach:** Natalia Kucharczyk, Wojciech Choma, Daniel Wrona, Anna Podgórska, Matylda Bzicka, Szymon Kapica, Antoni Wójcik, Wiktoria Mazurek.

● **Szkoła Podstawowa im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Snopkowie:** Gustaw Resiak, Lena Synderkiewicz, Paulina Zygan.

● **Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tomaszowicach:** Paulina Zagajaska, Julia Dobrzyńska, Julia Ziolo, Bartosz Piękoś, Barbara Modrzewska, Oskar Paprota, Bartłomiej Uniłowski.

Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów, wytrwałości w pogłębianiu wiedzy i zdobywaniu nowych doświadczeń. Życzymy zdrowych i spokojnych wakacji oraz zasłużonego odpoczynku.

REFERAT EDUKACJI KULTURY SPORTU

Przedszkolna operacja specjalna

Dla niewtajemniczonych Dzień Dziecka to jedno z tych wydarzeń, gdzie punktem centralnym są prezenty. Jednak tak naprawdę to operacja specjalna przygotowywana z dużym wyprzedzeniem przez sztab ludzi. Tak właśnie jest co roku w Przedszkolu Samorządowym w Jastkowie. „Mózgiem i realizatorami tej operacji są rodzice współpracujący podczas niej – nie tylko z nauczycielami, ale także różnego rodzaju instytucjami lokalnymi jak chociażby Gminny Ośrodek Kultury, Koło Gospodyń Wiejskich z Jastkowa czy Klub seniora. Rodzice są także pomysłodawcami wystroju przedszkola, co roku zaskakującego oryginalnością. Wreszcie w ten jeden dzień wcielają się w rolę postaci bajkowych oferując swoim pociechom niezapomniane wrażenia podczas spektaklu teatralnego. Wszystko to sprawia, że jest to dzień wyjątkowy o czym przede wszystkim mogą zaświadczyć dzieci, ale także wszyscy obserwatorzy.

Jak więc przebiegał ten dzień? Po pierwsze, od samego rana panował odświętny, pełen ekscytacji i oczekiwania nastrój – dzieci były witane przez diśnejowskie postacie myszek. Następnym punktem programu było przedstawienie oparte na motywach baśni Hansa Christiana Andersena – „Calineczka”, które bogactwem i kreacjami aktorskimi przewyższało nie jeden odwiedzający nas teatrzyk. Wielkie brawa dla rodziców, którzy nie tylko poświęcili swój czas, ale za-inwestowali w przepiękne stroje. Kolejne aktywności były precyzyjnie zaplanowane, w czym pomogła kadra przedszkola, tak żeby wszystko przebiegło bez zarzutu. Było więc malowanie twarzy, bańki mydlane, popisy szczudlarzy i klaunów, kucyki i „o nieba!” 4 dmuchańce, z których do woli mogły korzystać wszystkie przedszkolaki. Dodatkowo na specjalnym stoisku oferowano dzieciom pyszny popcorn, soki, lody. Dużą atrakcją były również występy członków Zespołu Pieśni i Tańca „Dąbrowica” znanych nam z cyklicznych audycji, którzy angażowali dzieci w aktywności muzyczno-ruchowe. Kiedy impreza dobiegła końca wszyscy byli zmęczeni i szczęśliwi – i to nie tylko dzieci, ale i dorośli, którym udało się ten stan wywołać. Im wszystkim serdecznie dziękujemy.

AGNIESZKA BANACH,
KATARZYNA CEGLIŃSKA

Biblioteka poleca

Paulina Tyczkowska
„Opowieści z trzepaka. Krótka historia jednego zdjęcia”

Pierwsza fotografia pochodzi z XIX wieku i przedstawia widok z okna. Naświetlanie trwało osiem godzin, a obraz jest wysoce niedoskonały. Fotografia była udoskonalana przez dziesiątki lat. Dzisiaj każdy ma aparat fotograficzny w komórce i chętnie z niego korzysta. Dzięki fotografii poznajemy obce kraje, zjawiska przyrodnicze, historię, widzimy ludzi, których już z nami nie ma. Dzięki fotografii rodzą się wspomnienia.

Tak też jest z książką Pauliny Tyczkowskiej – „Opowieści z trzepaka. Krótka historia jednego zdjęcia”. Dzięki fotografii zawartych w książce przenosimy się w czasie do lat siedemdziesiątych, osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, do czasu, kiedy byliśmy dziećmi (przynajmniej niektórzy). W tamtych latach nie było Internetu (młodzieży trudno sobie to wyobrazić), telefonu, a bajka 10 minutowa była tylko wieczorem. Ale za to było boisko, piłka, gry i zabawy pod blokiem, czy na trzepaku aż do zmroku.

„Opowieści z trzepaka” to książka bogato ilustrowana, podzielona na krótkie rozdziały, np. dom, уроki życia, kumple czy laba. Pięknie ilustrowana, ukazała się nakładem wydawnictwa Znak Emotikon.

Marcin Przewoźnik
„Poradnik małego skauta”

Nie tylko na wakacje ale i na inne okoliczności polecamy ciekawy poradnik dla wszystkich lubiących przygody. Ten bogato ilustrowany niezbędnik naspikowany został ciekawostkami oraz wieloma informacjami przydatnymi nie tylko w czasie biwaku, ale i w codziennym życiu. Poradnik jest swego rodzaju zachętą dla młodych czytelników do bycia samodzielnym, do podejmowania prób radzenia sobie w życiu i przestrzegania zasad bezpieczeństwa. Zachęta do zdobywania nowych umiejętności. Zawarto w nim m.in. zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz te dotyczące udzielania pierwszej pomocy. W treści znajduje się wiele propozycji kreatywnego spędzania czasu z dala od elektroniki. Pokazuje jakich grzybów nie jeść, żeby cieszyć się dobrym zdrowiem i jakie laurki zrobić dla babci i dziadka, by pospadali z krzesel! Pojawiają się również porady jak nawiązywać dobre relacje i jak je pielęgnować. Jest wiedza, jest humor, są ilustracje, zdjęcia i ciekawy graficznie układ stron. Całość podzielona została na sześć rozdziałów o różnicowanej objętości. Książkę wzbogacają fotografie pomagające np. rozpoznać rodzaje chmur i przewidzieć pogodę oraz zabawne ilustracje, które ułatwiają zapamiętanie najważniejszych informacji.

„Masza – córka młynarza” Teresa Kot, Eliza Pielacha, Yochewed Rabinovitz, Monika Ałasa, Marcin Abramek

Książka opisuje przedwojenne losy jednej z mieszkanki gminy Jastków, Maszy Wroncberg. Wszystko, czego doświadczyła bohaterka książki, wydawać by się mogło opisem niemożliwych sytuacji i splotów losu. A jednak to wydarzyło się naprawdę. Niezwykła historia związana z poszukiwaniami informacji o Maszy rozpoczęła się od listu jej córki Yochewed Rabinovitz do Teresy Kot, wójta gminy Jastków z prośbą o pomoc w poszukiwaniu informacji i dokumentów o jej przodkach, którzy na Lubelszczyźnie zajmowali się działalnością młynarską. Pani wójt wspólnie z pracownikami postanowili zanurzyć się w przedwojenne i wojenne historie rozgrywane na terenie gminy Jastków i pomóc pani Yochewed. Owoce tej pracy zebrane zostały właśnie w tej książce. Dzięki pomocy mieszkańców ustalono lokalizację młynów należących kiedyś do rodziny Wroncbergów. Odnaleziono wiele ciekawych dokumentów.

Zachęcamy do zapoznania się z tą wyjątkową publikacją, odsłaniającą fragment z historii konkretnej rodziny na tle burzliwych dziejów XX wieku. Może kogoś zainspiruje do szukania własnych korzeni?

Biblioteka i jej goście

Wiek przedszkolny i wczesnoszkolny jest doskonałym czasem na rozbudzenie zainteresowań czytelniczych i promowanie czytelnictwa wśród dzieci. Nasza biblioteka aktywnie współpracuje z przedszkolem samorządowym w Jastkowie i oddziałem „O” ze Szkoły Podstawowej w Jastkowie. Dzieci raz w miesiącu przychodzą do biblioteki z całą grupą i aktywnie uczestniczą w różnych zajęciach z książką. Takie spotkania umożliwiają im bezpośredni kontakt z literaturą, rozbudzają i rozwijają zainteresowania czytelnicze, wyrabiają również u dzieci nawyk korzystania ze zbiorów bibliotecznych. W maju, z okazji Święta Książki i Tygodnia Bibliotek, dzieci uczestniczyły w zajęciach dotyczących historii książki oraz zapoznały się z literaturą, którą oferuje dla nich nasza biblioteka. Mamy mnóstwo pięknych książek – miały zatem w czym wybierać.

Odwiedzają nas również maluszki ze żłobka, które chętnie słuchają aktywnego czytania, a następnego dnia przychodzą ze swoimi rodzicami, by wypożyczyć książki.

Wyjątkowym gościem był również pan poeta – autor zabawnych książek o przygodach ptaków. Pan poeta nie tylko czytał książki, ale zapraszał też dzieci do aktywnego uczestnictwa w spotkaniu. Było kolorowo, głośno i wesoło! Dzieci z zerówek były zauróczone spotkaniem!

Zapraszamy wszystkich mieszkańców do naszej biblioteki i do jej filii. Z pewnością każdy znajdzie ciekawą lekturę dla siebie.

SABINA BIEDACHA, MAGDALENA ZARZEKA

Najdłuższa zakładka

Czytanie dzieciom ma ogromny wpływ na ich wszechstronny rozwój. Przede wszystkim stymuluje pracę mózgu, poprawia koncentrację uwagi, rozwija wyobraźnię i słownictwo, wspiera rozwój psychiczny dziecka i wzmacnia jego poczucie własnej wartości. Głośne czytanie również buduje więź emocjonalną między rodzicem i dzieckiem.

Mając świadomość powyższych wartości Przedszkole Samorządowe w Jastkowie przystąpiło do Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Na przełomie maja i czerwca 2022r. odbył się międzygrupowy konkurs na najdłuższą zakładkę do książki w ramach realizacji przez przedszkole programu. Celem konkursu, oprócz rozwijania zainteresowania książką, było wspieranie aktywności twórczej dzieci poprzez tworzenie sytuacji edukacji technicznej i plastycznej oraz rozwijanie umiejętności współpracy i integracja wewnątrzgrupowa. Wszystkie grupy podjęły wyzwanie i czynnie zaangażowały się w wykonanie zakładki, pomysły na prace były bardzo ciekawe, a techniki wykonania różne – rysowanie kredkami ołówkowymi i pastelowymi, malowanie farbami, kolaż i inne.

Odmierzanie zakładki miało miejsce na korytarzu przedszkolnym. Wśród najmłodszych grup zwyciężyła grupa Biedronki, natomiast spośród starszych dzieci zwycięstwo odniosła grupa Sowy. Uroczyste wręczenie dyplomów odbyło się 6 czerwca 2022 przy sprzyjającej pogodzie w ogrodzie przedszkolnym. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy, a wszystkim uczestnikom bardzo dziękujemy za wkład pracy i radość wniesioną do naszej przedszkolnej społeczności.

AGNIESZKA KUDZIO

Szkoła Podstawowa w Tomaszowicach

Uwaga!

Tu czytanie bardzo wciąga!

Opotrzebie i znaczeniu czytania książek wiemy wszyscy. Jak zyskać nowych, stałych czytelników biblioteki, zwłaszcza wśród najmłodszych uczniów, tych z klasy pierwszej, którzy dopiero uczą się czytać, to już trudniejsza sprawa. Trzeba umieć ich zachęcić ciekawymi metodami oraz odpowiednio dobrać lekturę do wieku i zainteresowań dzieci.

Co tydzień pierwszaki uczestniczyły w akcji „Czytamy dzieciom”, podczas której pani bibliotekarka prezentowała dzieciom „perełki” literatury dziecięcej. 29.04.2022 r. odbył się konkurs czytelniczy dla uczniów klasy pierwszej pod nazwą „Spotkanie z wierszami Juliana Tuwima”. Organizatorami konkursu była pani Marta Stanek i pani Halina Tywoniuk. W ramach przygotowań uczniowie wykonali ciekawe ilustracje do wybranych przez siebie wierszy. Prace plastyczne stanowiły element dekoracyjny konkursu. Pierwsza część konkursu miała charakter

konkurencji zespołowych. Dzieci miały za zadanie wykażać się jak najlepszą znajomością utworów poety; uzupełniały tytuły wierszy, rozwiązywały rebusy, kojarzyły rekwizyty z utworem, uzupełniały fragmenty wierszy, łączyły wyrazy z odpowiednim tytułem, udzielały odpowiedzi na pytania. Okazało się, że wszystkie dzieci znakomicie znają wiersze J. Tuwima! Druga część konkursu miała charakter indywidualny i polegała na recytacji wybranego utworu. Po niezwykle wyrównanych zmaganiach jury w składzie: p. dyr. Helena Skomorowska, p. Ewa Dąbrowska i p. Halina Tywoniuk wyróżniło: Anię Prus, Wiktorię Woźniak, Anastazję Blaszczyk i Konrada Zagajskiego. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy, nagrody oraz słodkości. Najważniejsze, że lektura bardzo podobała się dzieciom i dostarczyła wszystkim niezapomnianych wrażeń.

MARTA STANEK

Hałabała!

Woddziale sześciolatków została wdrożony całoroczny, ogólnopolski projekt „Oto Hałabała! Zna go Polska cała”. Założeniem projektu było wprowadzenie dzieci w świat przyrody, rozbudzenie ich ciekawości przyrodniczej oraz zainteresowanie dawną literaturą dziecięcą. Doskonałym przykładem do realizacji przedsięwzięcia okazały się „Przygody krasnala Hałabała”, które są napisane tekstem rymowanym, co sprawiło, że dzieci słuchały z zacięciem. Dodatkowym atutem okazały się systematyczne przedstawienia z udziałem nauczycieli i rekwizytów. Dzieci miały okazję poczuć się jak w teatrze, pełniąc role zarówno widza jak i aktora.

ANITA SKALSKA, IWONA MAJCHER

Młodzicy Legionu najlepsi w Wąwolnicy

Młodzicy Legionu Tomaszowice wygrali turniej piłkarski dla rocznika 2009-10 na rozpoczęcie wakacji w Wąwolnicy, który został rozegrany 27 czerwca 2022 r. W zawodach wzięły udział cztery drużyny. W poszczególnych spotkaniach młodzi legioniści pokonali KS Nasutów 3:2 (bramki: Woliński 2, Wrona), następnie zwyciężyli Garbarnię Kurów 4:0 (bramki: Cabań 2, Wojtasik, Woliński), zaś w meczu o pierwsze miejsce w turnieju po emocjonującej grze i walce do końca zremisowali z gospodarzami – Wawelem Wąwolnica 1:1 (bramka: Woliński). Końcowa kolejność turnieju: 1. Legion Tomaszowice, 2. Wawel Wąwolnica, 3. Garbarnia Kurów, 4. KS Nasutów. Skład Legionu Tomaszowice: Filip Zawisza, Szymon Woliński, Kacper Sadurski, Marcin Wrona, Franciszek Wojtasik, Antoni Kwiatkowski, Maciej Stasiak, Oliwier Wierczak, Julian Barszcz, Adrian Cabań, Sebastian Michałek, Franciszek Szymański, Filip Kapica, Damian Zawisza. Trener: Jarosław Cabań.

MAREK WIECZERZAK

Mistrzowie województwa lubelskiego

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II po raz kolejny zagrała w Półfinale Szkolnej Ligi Rugby Tag który odbył się 8 czerwca 2022 w Lublinie, na stadionie Budowlanych przy ul. Krasieńskiego 11. Uczniowie pojechali pięcioma składami. Po jednej drużynie z klas czwartej i szóstej, a z piątej klasy trener Robert Ciechoński wystawił aż trzy zespoły. Oplaciło się! W rozgrywkach wojewódzkich wzięło udział w sumie 14 najlepszych drużyn z województwa lubelskiego. Klasa IV i VI zrobiły ogromny progres i wywalczyły wicemistrzostwo województwa. Z klas V wystąpiły Ogry, Smerfy i Krasnale. Smerfy zajęły V miejsce. Krasnale IV miejsce, a Ogry

zwycięły kategorię klas piątych zostając po raz trzeci Mistrzami Województwa Lubelskiego. W ten sposób piątoklasiści z Tomaszowic zakwalifikowali się do Ogólnopolskiego Finału Szkolnej Ligi Rugby Tag, który odbył się 21 czerwca w Łodzi! Warto przypomnieć, że Julian Barszcz, Karolina Brodziak, Kacper Gębał, Filip Kapica, Oliwia Kmiec, Sebastian Michałek, Julia Misztal, Maciej Ostrowski oraz Klaudia Wrona są już dwukrotnymi Wicemistrzami Polski w tej dyscyplinie. 21 czerwca, w Łodzi, podczas ogólnopolskich rozgrywek Szkolnej Ligi Rugby Tag drużyna mistrzów wywalczyła ostatecznie czwarte miejsce.

H. SKOMOROWSKA

Lapbookowa nauka

Przez cały rok szkolny uczniowie klasy I brali udział w innowacji pedagogicznej „Lapbookowa nauka”. Podczas zajęć dodatkowych poprzez wykonywanie tematycznych lapbooków uczniowie zgłębiali, poszerzali i porządkowali wiedzę na temat przyrody, z podziałem na pory roku. Czym jest lapbook? Lapbook to forma kreatywnego zaprezentowania informacji na dany temat. Przeważnie jest to rozkładana książeczka, w której w formie rysunków, wykresów, otwieranych okienek, różnego typu harmonijek, składanek, skrytek, oraz ruchomych elementów przekazuje się wybrane treści. Taka metoda pracy wzbudza ciekawość i motywuje dziecko do odkrywania ukrytych ciekawostek, a także do ich gromadzenia. Oczywiście im więcej opcji zawiera dany lapbook tym większą wzbudza ciekawość, im więcej zmysłów angażuje, tym szybciej i trwalej zawarta w nich wiedza zapada w pamięć. Na dodatek każdy lapbook można w dowolnym momencie rozbudowywać o nowo zdobytą wiedzę.

Dzieci zostały zapoznane z formą lapbooka oraz z narzędziami do jego tworzenia. W ciągu roku wykonały lapbooki: Jesień, Zima, Wiosna. W ramach ewaluacji prowadzona była obserwacja pracy uczniów, ich samodzielności i zaangażowania, pracy na zajęciach przyrodniczych. Na koniec roku odbył się quiz „Znawca Przyrody”, sprawdzający wiedzę uczniów na temat pór roku. Przeprowadzona została również ankieta ewaluacyjna wśród dzieci. Cele innowacji zostały w pełni osiągnięte. Uczniowie znacznie poszerzyli, zgłębili i uporządkowali wiedzę na temat pór roku. Wszystkie dzieci uczestniczące w quizie uzyskały wysokie wyniki. Zwycięski tytuł „Znawca Przyrody” zdobyli: Anna Prus, Anastazja Blaszczyk, Marek Gil i Konrad Zagajski.

Lapbooki okazały się atrakcyjną formą nauki, zwiększyła się motywacja dzieci do samodzielnej pracy i poszukiwania wiedzy. Uczniowie zadawali wiele pytań na tematy przyrodnicze podczas zajęć, chętnie przygotowywali dodatkowe informacje, plakaty na zajęcia. Ponadto uczniowie rozwinęły się dodatkowe umiejętności, takie jak tworzenie kompozycji, estetyka i dokładność. Poprzez takie czynności jak wycinanie, zaginanie, składanie dzieci usprawniały małą motorykę. Z pewnością warto włączyć tę metodę gromadzenia i systematyzowania wiedzy do pracy z uczniami.

MARTA STANEK

Integracja bilateralna

W grupie sześciolatków był realizowany całoroczny program integracji bilateralnej. Integracja bilateralna to koordynacja i współpraca obu stron ciała w ruchu. Umożliwia wykonywanie ćwiczeń przez jedną stronę ciała, niezależnie od ruchów drugiej oraz zdolność koordynacji obu części podczas wykonywania wielu sekwencji ruchu.

Celem działań nauczycieli było stymulowanie lub hamowanie układu motorycznego i sensorycznego. Program składał się z ćwiczeń ruchowych, wykonywanych przez dzieci codziennie rano pod okiem specjalistów. Były to sekwencje kolejnych układów ćwiczeń, wykonywane w określonej kolejności z uwzględnieniem postępów dzieci, aby maksymalnie wspierać ich rozwój i zdolności edukacyjne. Ćwiczenia zostały rozłożone na 35 tygodni, każdy cykl trwał 10 minut i odbywał się codziennie. Niektórzy rodzice kontynuowali w domu rozpoczęte w szkole działania, wykorzystując wiedzę i umiejętności zdobyte podczas warsztatów przeprowadzonych przez nauczycieli oraz chętnie wracali do nagranych filmików instruktażowych.

Program wraz z dziećmi realizowali nauczyciele: Iwona Majcher, Urszula Iwaniak i Anita Skalska.

Alicja zadziwiała osiągnięciami sportowymi

Alicja Kusińska to niezwykle utalentowana dziewczynka uczęszczająca do oddziału przedszkolnego 5 - latków w Szkole Podstawowej w Tomaszowicach. O Ali i jej sportowych sukcesach pisałam już na łamach grudniowej „Gazety Jastkowskiej”. Przez kolejne pół roku Ala zdobyła:

- 1 miejsce w Puchar Polski Bmx Racing – Dzierżoniów w kategorii - 7-8 lat dziewczynki
- 1 miejsce w East Cup polsko – niemieckich zawodach Bmx Racing kat. Boys 6
- 10 miejsce w All Stars Challenge, Międzynarodowych zawodach Bmx Racing w Czechach – Banatky nad Jizerou, kat. Boys 6
- 9 miejsce w Vyskov Czechy, w kat. Boys 6
- 3 miejsce w Pucharze Polski Pumptrack - Mistrzostwa Województwa Lubelskiego, w kat. Boys 6-7

Pierwsze sukcesy sportowe na swoim koncie ma również brat Ali, 4 - letni Adaś, który zajął 1 miejsce w kat. do 5 lat w Pucharze Polski Pumptrack Mistrzostw Województwa Lubelskiego.

Ala i Adaś należą do Lubelskiego Klubu Kolarstwa Górskiego, główne osiągnięcia dzieci to wyniki na zawodach w dyscyplinie Bmx Racing. Polega ona na pokonaniu w jak najszybszym tempie specjalnie przygotowanego toru ziemnego, na którym znajdują się przeszkody w formie tzw. muld. Start odbywa się z rampy, gdzie 8 zawodników jedzie w tym samym czasie, rywalizując aż do mety. W tej dyscyplinie oprócz

dobrego opanowania roweru, dzieci uczą się podstawowych technik pompowania, skoków, bez problemu nabierają prędkości wykorzystując nierówności terenu. Treningi i rywalizacja sportowa od najmłodszych lat dyscyplinuje, hartuje charakter i pomaga w kształtowaniu zdrowego sportowego trybu życia. Przed Alicją i Adasiem kolejny, letni sezon sportowy, trzymamy kciuki i życząc wielu sukcesów.

EWA DĄBROWSKA

Szkoła Podstawowa w Jastkowie

Sukcesy uczniów

Uczniowie edukacji wczesnoszkolnej bardzo licznie wzięli udział w tegorocznej edycji „**Ogólnopolskiego Konkursu Matematycznego „Puchacz Piotr”**”. Do drugiego międzyszkolnego etapu zakwalifikowało się sześcioro z nich: K. Filipek, I. Mitura, Z. Kurnicka, K. Banaś, W. Wójcik, W. Chomici, a najbliższym finału byli Zofia Kurnicka z klasy II b i Krzysztof Banaś z klasy II a.

Uczniowie z klasy 1 a i 1 b znaleźli się w gronie laureatów konkursu „**Velvet. Piątka dla Natury**”, w kategorii Ekowyzwanie. Program i konkurs mają wspierać edukację ekologiczną w szkołach.

Uczniowie klas I-III sprawdzali swoją wiedzę, umiejętności i talent plastyczny w ogólnopolskim konkursie **Stypendiada Wczesnoszkolna**, w której szkoła zajęła 3 miejsce, a uczniowie dostali medale i wyróżnienia za: zajęcie I miejsca i tytuł Orła Matematycznego (Wojciech Chomici z kl. 3 b), zajęcie III miejsca w konkursie czytelniczym oraz w konkursie plastycznym (Lena Pajurek z kl. 3 b), wynik w konkursie matematycznym i ortograficznym (Julia Goral z kl. 2 a), konkursowa praca plastyczna (Kowalczyk Dominika z kl. 1 c).

W ogólnopolskim konkursie „**Orzeł Edukacji Wczesnoszkolnej**” nasi uczniowie z klas młodszych zdobyli siedem tytułów laureata. Byli to: Zofia Kurnicka z 2b, Piotr Chomici z 1a, Maciej Ratajczyk z 1c, Maria Łapanowska z 2b, Wojciech Chomici z 3b, Ignacy Mitura z 1a, Nadia Pająk z 1a.

W ogólnopolskim konkursie historycznym „**Marszałek Józef Piłsudski - bohater naszej niepodległości, w 155 rocznicę urodzin**” I miejsce zajęli: uczennica kl. 1c Judyta Rejmak i uczeń klasy 6a Piotr Mańka

W konkursie „**Żołnierze Armii Krajowej z naszego regionu**” tytuł laureata otrzymał Piotr Mańka z kl. VI a.

Trzy wyróżnienia w XXXI edycji **Międzynarodowego Konkursu „Kangur matematyczny”** trafiły do Kornelii Filipek i Szymona Szczepanika z klasy 4 a oraz Jana Derkacza z klasy 6 a. Laureatem Gminnego Konkursu Recytatorskiego został Szymon Szczepanik kl. IV a wyróżnienie otrzymała Zofia Karpińska klasa IV a. Mateusz Rejmak klasa VII c został laureatem Międzygminnego Konkursu Plastycznego „Moja pasja – mój zawód” zorganizowanego przez PPP nr 7 w Lublinie.

Nowe technologie

Nauczyciele i uczniowie Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie w bieżącym roku postanowili przyłączyć się do inicjatywy Ministerstwa Edukacji i Nauki, której celem jest organizowanie w szkołach Dnia Nowych Technologii. W tym roku ustalono, że 29 kwietnia w

szkołach, które zgłoszą chęć udziału w projekcie i konkursie, będą podejmowane różnorodne inicjatywy popularyzujące nowe technologie w edukacji. W naszej szkole połączyliśmy ten dzień z prezentacją sprzętu zakupionego w ramach programu Laboratoria Przyszłości.

Uczniowie dwóch klas czwartych zajęli się organizacją. Razem z wychowawcami na początek sami musieli poznać możliwości zakupionego sprzętu. Uczyli się programowania na swoich smartfonach przy pomocy robota Photon oraz obsługi Gogli VR. Przygotowali projekty do wydruku w drukarce 3D. Zaprojektowali także w serwisie Canva plakat, który rozwiesili na terenie całej szkoły. W piątek, 29 kwietnia, podczas kolejnych przerw, demonstrowali swoim koleżankom i kolegom z innych klas możliwości nowego sprzętu. Prowadzili także grę szkolną rozwijającą kompetencje językowe z kodami QR. Starsi uczniowie poznawali świat nowych technologii podczas przerw, natomiast młodsi przychodzili ze swoimi nauczycielami podczas lekcji. Tym sposobem każdy mógł doświadczyć wirtualnego świata w goglach i zaprzyjaźnić z robotem Photon. Niesamowitym doświadczeniem były dla wszystkich Gogle VR. Uczniowie przenieśli się do świata dinozaurów, oglądali katedrę Notre Dame i nenufary Claude Moneta. Uczniowie z wielkim zainteresowaniem czekali na wydruki w drukarce 3D. Niektórzy przybiegali na każdej przerwie, aby zaobserwować postępy w wydruku.

Wiele działo się także podczas lekcji. Wszyscy nauczyciele tego dnia bardzo starali się, aby każdy uczeń doświadczył, że przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnej łatwiej jest się uczyć.

Pod koniec tego ważnego dnia już nikt nie miał wątpliwości, że nowe technologie na dobre zagościły w naszej szkole. Uczniowie już wiedzą, że smartfon, który mają zawsze pod ręką, może być potężnym narzędziem ułatwiającym naukę. Szkoła zaś jest nowoczesnym miejscem przygotowującym do życia w zmieniającym się świecie.

Dzień Matki

To najpiękniejsze, wyjątkowe i najbardziej osobiste święto w roku. W tym dniu szczególnie dziękujemy jej za to, że dała nam skarb największy – życie i miłość. Obchodzimy je zawsze 26 maja, w okresie rozkwitania pierwszych kwiatów i właśnie kwiaty były motywem przewodnim tegorocznych obchodów Dnia Matki w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Dzieci z oddziałów przedszkolnych i uczniowie klas drugich podczas wizyty w Pracowni Szklana Artystycznego Jargilo Glass we Wronowie mieli okazję pod okiem mistrza hutniczego wykonać dla mam zachwycające szklane kwiaty. Uczni-

wie klasy 3 a „wyhodowali” w doniczkach piękne różowe goździki. Życzeniom składanym mamom towarzyszyły własnoręcznie wykonane przez dzieci laurki oraz nagrane piosenki, które można odsłuchać na stronie internetowej szkoły. Mamy nadzieję, że każda mama w dniu swojego święta poczuła się naprawdę wyjątkowo.

Dzień pełen atrakcji

Dzień Dziecka to święto każdego malucha. Tego dnia wszystkie dzieci powinny poczuć się wyjątkowo i miło spędzić czas. Tak było w naszej szkole. O dobrą zabawę i wspaniałą atmosferę zadbał uczniowie z Samorządu Uczniowskiego, wolontariatu oraz klasy 7C, którzy pod opieką nauczycieli WF przeprowadzili gry i zabawy dla klas 0-3. Zabawy z chustą Klanzy, bańki mydlane, kałambury, malowanie na sterczu oraz gry i zabawy ruchowe dostarczyły wielu wrażeń, uśmiechów i radości. Uczniowie starsi, z klas 4-8, wzięli udział w festiwalu twórczości ekologiczno-przyrodniczej zorganizowanym przez panią K. Pańnikowską. Wykonawcy zaprezentowali piosenki, wiersze, scenki kabaretowe oraz pokazy mody ekologiczno-recyklingowej. Zadbał o odpowiednią choreografię, scenografię, rekwizyty i kostiumy. Wszyscy uczestnicy zasługują na ogromne brawa za kreatywność i poczucie humoru. Z tej okazji zorganizowano również wycieczki do teatru, kina, Centrum Rozrywki Mania Skakania, wyjście na lody, warsztaty kulinarne połączone z degustacją pizzy i pyszną lemoniadą. Ogromną atrakcją była Fotobudka, ufundowana dla wszystkich uczniów przez Radę Rodziców.

Szkoła Podstawowa w Snopkowie

Spyw kajakowy

9 czerwca 2022 r. 20 uczniów z klas VI i VII Szkoły Podstawowej w Snopkowie wzięło udział w spływie kajakowym Bystrzycą. Swoją przygodę rozpoczęli przy starym, drewnianym młynie w Osmolicach. Niektórzy płynęli na kajakach po raz pierwszy, ale po wskazówkach instruktora świetnie sobie poradzili. Bezpieczeństwo gwarantował nam ratownik WOPR, który cały czas miał nas na oku. Około dwugodzinna przeprawa z Osmolic do Prawiednik okazała się niesamowitą przygodą, która wymagała od wszystkich uczestników wysiłku, ale dostarczyła dużo satysfakcji i wrażeń.

Ruch, woda, słońce i obcowanie z przyrodą to najlepsza forma aktywnego wypoczynku, dzięki której uczyliśmy się szacunku do przyrody i kultury, bezpiecznego uprawiania turystyki, a także rozwijamy umiejętność pracy zespołowej.

KATARZYNA MAJEWSKA, ANETA CIOLEK

Misja kieszonkowe

"Misja kieszonkowe" to program, którego organizatorem jest BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie. Ma na celu zapoznanie uczniów z bezpiecznym obchodzeniem się z produktami bankowymi i mądrym gospodarowaniem kieszonkowym. Adresatami programu są uczniowie klas III-VI.

W roku szkolnym 2021/2022 uczniowie klasy VI Szkoły Podstawowej im. J.I. Kraszewskiego w Snopkowie przystąpili do programu. Bardzo chętnie zaangażowali się w pogłębianie swojej wiedzy na temat pieniądza. Pracowaliśmy metodą projektu przez ok. 5 tygodni, a działania planowali i omawiali na godzinie wychowawczej. Podczas pierwszych zajęć wspólnie ustalili co już wiedzą o finansach, a czego chcieliby się dowiedzieć. Podzielili się na mniejsze grupy, z których każda miała opracować przydzielone zagadnienia, takie jak: „Od kiedy używamy pieniędzy?”, „Jak pieniądze są produkowane?”, „Jak zdobyć i przechowywać pieniądze?”, „Czym zajmuje się i jak działa bank?”, „Jakie są waluty?”, „Co to jest wartość pieniądza?”. Informacji szukali w ofertach bankowych, folderach i ulotkach, bardzo cenna okazała się „Strefa dziecka” na stronie BNP Paribas. Cenne informacje przekazali nam również rodzice. Od organizatora programu dostali świetną grę planszową, która ich pochłonęła, a podczas zabawy doskonaliłi wiedzę z zakresu edukacji finansowej. Na koniec każdy zespół zaprezentował klasie zdobyte informacje i wspólnie przygotowaliśmy plakat na podsumowanie naszego projektu.

W ramach programu przystąpiliśmy do konkursu, w którym zdobyliśmy nagrodę II stopnia, ale przede wszystkim wzbogaciłiśmy się o cenną wiedzę. Zachęcamy do przyłączenia się do programu innych uczniów klas III-VI (to oni są adresatami programu).

ANETA CIOLEK

POMOST

Uczniowie z klas III i Va uczestniczyli w warsztatach przyrodniczych w ramach projektu „POMOST – MiędzyPOkoleniowy MOdel Studiowania” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Celem tych zajęć było rozwinięcie u uczniów zdolności i umiejętności z zakresu przedmiotów przyrodniczych oraz poszerzenie ich zainteresowań. W czasie warsztatów uczniowie mieli możliwość obserwować przyrodę, przeprowadzać proste doświadczenia biologiczne i chemiczne. Sprawdzili doświadczenia, jak powstaje tęcza, co ma wspólnego kapusta z kwasem oraz jak poprowadzić hodowlę pantofelka. Ostatnim elementem tego projektu był wyjazd uczniów do Muzeum Nauki Kopernik w Warszawie, w którym uczniowie znaleźli odpowiedzi na wiele pytań o otaczający ich świat.

AGNIESZKA RESZKA

Recytatorzy

W „Małym Konkursie Recytatorskim” organizowanym przez Wojewódzki Ośrodek Kultury, wzięło udział 21 recytatorów, z czego 6 uczniów szkoły w Snopkowie. Martyna Gąska z klasy Vb i Daniel Wrona z klasy VI naszej szkoły zostali zakwalifikowani do turnieju powiatowego. Do konkursu przygotowywała ich Maria Szkutnik.

Odbył się on 18 maja. Martyna recytowała fragment wiersza Wisławy Szymborskiej „Gawęda o miłości ziemi ojczystej”, a Daniel fragment „Dynastii Miziołków” Joanny Olech. Nasi artyści pokazali się od jak najlepszej strony, a Daniel otrzymał wyróżnienie.

MARIA JASTRZEBSKA - SZKUTNIK

Julia Rożen

Julia Rożen to bardzo zdolna wokalistka. Od kilku lat uczęszcza na zajęcia do szkoły muzycznej „Rytm i Melodia”. Rozwija swój wyjątkowy talent, bierze udział w różnych konkursach piosenki, często z sukcesami. Chcemy przedstawić kilka osiągnięć Julii z tego roku szkolnego.

W połowie listopada odbył się kolejny Gminny Przegląd Piosenki i Pieśni Patriotycznej występ Julii został doceniony przez jurorów – dziewczynka zajęła pierwsze miejsce za wykonanie utworu „Marsz Pierwszej Brygady”.

II miejsce zajęła w Dobrosąsiedzkim Przeglądzie Kolęd i Pastoralek w Nałęczowie, wykonała dwa utwory - „Gdy śliczna panna” i „Ding dong”.

Etap powiatowy Wojewódzkiego Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik” - wyśpiewała trzecie miejsce.

VII Gminny Konkurs Piosenki Polskiej - otrzymała wyróżnienie.

Nagrania piosenek w wykonaniu Julii Rożen można znaleźć w Internecie. Zachęcamy do posłuchania – naprawdę warto!

MARIA JASTRZEBSKA - SZKUTNIK

Szkoła przyjazna wodzie

„Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie” to program skierowany do szkół przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie. Głównym celem była systematyczna organizacja działań zmierzających do nabycia umiejętności racjonalnego gospodarowania zasobami wody i bezpiecznego z niej korzystania. Uczniowie brali udział w zajęciach edukacyjnych, dotyczących w szczególności suszy i zapobieganiu jej skutkom oraz ochrony przeciwpowodziowej. Przybliżone zostały również właściwe zachowania w czasie odpoczynku nad wodą. Ponadto uczestniczyli w dwóch konkursach na temat wody. Pierwszy z nich to międzyklasowy konkurs szeroko pojętej wiedzy na temat wód, zorganizowany w formule znanego teleturnieju „Jeden z dziesięciu”. Drugi to konkurs plastyczny, zaproponowany przez organizatora programu – pod hasłem „Jak oszczędzać wodę?”. Kolejnym działaniem była akcja „Strażnik Czystych Wód”, polegająca na sprzątnięciu terenu przyległego do Ciemięgi, która płynie w pobliżu szkoły. Uczniowie chętnie zaangażowali się w zaproponowane działania, zostali wyposażeni w podstawową wiedzę z zakresu edukacji ekologicznej, utrwaliłi dobre nawyki dbania o otaczające środowisko. W efekcie realizacji tego programu Szkoła w Snopkowie otrzymała certyfikat Szkoły Przyjaznej Wodzie „Aktywni Błękitni”.

AGNIESZKA RESZKA

Szkoła Podstawowa w Ożarowie

Sukcesy w konkursach recytatorskich

Z przyjemnością informujemy o kolejnych sukcesach naszych uczniów w konkursach recytatorskich.

XLI Mały Konkurs Recytatorski organizowany przez WOK (etap powiatowy):

- Konrad Adamczyk kl. V- LAUREAT
- Julia Wójcik kl. II- WYRÓŻNIENIE

55. Wojewódzki Turniej Poezji Dziecięcej organizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury „Pod Akacją” w Lublinie:

- Konrad Adamczyk kl. V- LAUREAT
  - Julia Wójcik kl. II- WYRÓŻNIENIE
  - Szczepan Paluch kl. V- WYRÓŻNIENIE
- Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów naszym recytatorom.

EDYTA SZCZERBICKA

Spotkania z bajką

Celem innowacji jest przede wszystkim kształtowanie zainteresowań czytelniczych wśród dzieci, wspomaganie i stymulowanie harmonijnego rozwoju, rozbudzanie zainteresowania książką, rozwijanie wyobraźni oraz wrażliwość czytelniczej, a także włączenie rodziców oraz starszych kolegów i koleżanek w czytanie przedszkolakom. W ostatnich latach dużo się mówi o potrzebie czytania dzieciom. W dobie komputerów, tabletów, telefonów i smartfonów bardzo często zapominamy, jak ważnym czynnikiem w wychowaniu dziecka może być książka. Stąd narodził się pomysł wprowadzenia innowacji czytelniczej wśród naszych przedszkolaków. Chętni rodzice oraz uczniowie z klas 1-3 odwiedzają przedszkolaki i czytają swoje ulubione bajki, a takie wizyty sprawiają przedszkolakom ogromną radość.

JUSTYNA WIATER

Dzień odkrywania talentów

W poniedziałek, 21 marca, obchodziliśmy Dzień Wiosny. Tradycyjnie ten dzień w naszej szkole jest także Dniem Odkrywania Talentów, a więc na uczniów czekało wiele atrakcji. Wielkim wydarzeniem był XXVI Szkolny Konkurs Recytatorski – chętni uczestnicy recytowali wybrane wiersze przed jury pod przewodnictwem pani dyrektor. Niespodzianką był także konkurs Mam Talent, przygotowany przez panią Ewelinę Kuźmę. Chętni uczniowie z klas 0-5 prezentowali talenty muzyczne, gawędziarskie, taneczne, sportowe, matematyczne. Jury miało trudne zadanie wyboru laureatów. Kolejną atrakcją była wiosenna gra terenowa, przygotowana przez panią Agnieszkę Obarę. Po aktywności na świeżym powietrzu uczniowie chętnie korzystali z kawiarenki, zorganizowanej przez panią Edytę Szcherbicką

bicką oraz klasę piątą. W kawiarence można było zjeść pyszne ciasto oraz napić się kawy inki latte, a cały dochód został przeznaczony na pomoc uchodźcom z Ukrainy. Jeszcze jedną atrakcją była stworzona na górnym korytarzu Motylarnia. Na ścianach usiadło mnóstwo kolorowych motyli. Uczniowie mieli możliwość stworzenia własnego owada z papieru oraz udziału w „Motylich podlotkach” – konkursie wiedzy o motylach. Święto Wiosny obchodziliśmy bardzo intensywnie, zaskakująco, z uśmiechem na twarzach i mnóstwem pozytywnych wrażeń.

DOROTA SZEWCUK

Niespodzianka dla rodziców

15 maja obchodzimy Międzynarodowy Dzień Rodziny. To wyjątkowe święto, które jest znakomitą okazją do przypomnienia sobie, jak ważna jest rodzina. Każdy wie, że odgrywa ona niezwykle istotną rolę w życiu człowieka. W naszej szkole ten szczególny dzień obchodziliśmy 27 maja.

Trzecioklasiści przygotowali występ złożony z piosenek oraz wierszy, drugoklasiści koncert życzeń, a dzieci z oddziału przedszkolnego wspólnie z pierwszakami i panią Anetką oraz Justyną wystąpiły w przedstawieniu, pt. „Niespodzianka dla Rodziców”. Na scenie zaprezentowała się również młodsza grupa teatralna, w przedstawieniu, pt. „Calineczka”. Na twarzach wszystkich rodziców można było zauważyć wielkie wzruszenie podczas oglądania występów swoich pociech. Po części artystycznej wszystkie dzieci złożyły rodzicom życzenia i wręczyły prezenty, które własnoręcznie wykonywały. Dzień zakończył się wspólnym słodkim poczęstunkiem. Cieszymy się, że po okresie pandemii mogliśmy wystąpić na żywo przed tak wyjątkową publicznością.

JUSTYNA WIATER

Święto patronów

Dzień Patronów w Szkole Podstawowej w Ożarowie Anna i Andrzej Nowakowie, patroni Szkoły Podstawowej w Ożarowie, to ludzie zasłużeni dla lokalnej społeczności. Swoją postawą pełną empatii, życzliwości, otwartości na potrzeby drugiego człowieka zjednywali sobie ludzi, cieszyli się ich zaufaniem i sympatią. Do końca życia pozostali wierni takim wartościom jak miłość do ojczyzny, poświęcenie, ofiarność, dobroć, uczciwość. Te ideały, jako spadek pozostawiony przez patronów, Szkoła Podstawowa w Ożarowie przekazuje swoim wychowankom.

Andrzej Nowak był budowniczym szkoły w Ożarowie i jej wieloletnim kierownikiem.

Anna Nowak pracowała w ożarowskiej szkole jako nauczycielka. W czasie II wojny światowej oboje wstąpili do Armii Krajowej. Ich mieszkanie było punktem kontaktowym dla oddziału „Zapory”. Tutaj odbywały się tajne spotkania i narady.

Na strychu, w specjalnym schowku, przechowywana była broń, amunicja oraz podziemna prasa, a niekiedy ukrywali się tam partyzanci. Podczas okupacji państwo Nowakowie prowadzili tajne nauczanie, realizując program sprzed 1939 r.

Anna Nowak nie przeżyła wojny. Została aresztowana 7 grudnia 1943 r. i przewieziona do katowni gestapo „Pod Zegarem”, gdzie poddana została okrutnym torturom. Podczas przesłuchań wyznała się bohaterską postawą, nie wydała nikogo Niemcom, nie zdradziła miejsca pobytu męża i syna. Zmarła w wyniku odniesionych obrażeń 17 kwietnia 1944 r.

Andrzej Nowak po wojnie nadal angażował się w działalność społeczną. Z jego inicjatywy powstała remiza strażacka w Ługowie i kółko rolnicze. Był człowiekiem pełnym empatii, życzliwości, zawsze chętnie służącym pomocą. Osobiście składał dokumenty uczniów do szkół ponadpodstawowych, doradzał okolicznym mieszkańcom w różnych sprawach. Ludzie da-

rzy go zaufaniem i sympatią, cieszył się wśród nich autorytetem.

Pamięć o Annie i Andrzeju Nowakach jest żywa wśród lokalnej społeczności, mieszkańcy wspominają ich z wielką życzliwością.

Szkoła Podstawowa w Ożarowie, przyjmując imię Anny i Andrzeja Nowaków, została zobligowana do krzewienia pamięci o ich życiu i działalności oraz przekazywania jej kolejnym pokoleniom. Dniem, w którym w sposób szcze-

gólny wspominamy państwa Nowaków, jest poniedziałek po uroczystości Zesłania Ducha Świętego. Społeczność

Szkoły Podstawowej w Ożarowie obchodzi wtedy Dzień Patronów. Po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią koronawirusa 6 czerwca br. dyrekcja, nauczyciele, uczniowie i zaproszeni goście spotkali się, aby wspólnie, godnie uczcić ich pamięć. Uczestnicy uroczystości mieli okazję przypomnieć sobie biografie oraz dokona-

Szkoła Podstawowa w Płouszowicach

Za ojców groby...

Krzewienie postaw patriotycznych i budowanie tożsamości narodowej to punkt wpisany w misję wielu instytucji edukacyjnych. O tym, że dla społeczności Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa nie jest to pusty frazes, ale jeden z istotnych celów mogliśmy się przekonać podczas uroczystości odznaczenia sztandaru Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płouszowicach Złotym Krzyżem Związku Żołnierzy Wojska Polskiego, która odbyła się 21 czerwca 2022 roku.

W uznaniu za zasługi szkoły z inicjatywą nadania orderu wystąpił członek rady programowej Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w Lublinie, pan Władysław Maszkowski. Jemu też zawdzięczamy podwaliny organizacji wydarzenia. W gali udział wzięli zaproszeni goście, wśród których na szczególną uwagę zasługują przedstawiciele władz państwowych i samorządowych z panią wójt Teresą Kot na czele. W wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele struktur wojskowych, m. in. z Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie, Wojewódzkiego Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w Lublinie, Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Centrum Szkolenia Inżynieryjno – Lotniczego. Uroczystość zgromadziła społeczność lokalną, w tym radnych gminy, dyrektorów i przedstawicieli szkół oraz instytucji kultury z terenu gminy Jastków oraz uczniów, grono pedagogiczne i rodziców.

Obchody nadania sztandarowi orderu rozpoczęły się powitaniem zaproszonych gości, wprowadzeniem pocztów sztandarowych i odśpiewaniem hymnu państwowego. Odznaczenia dokonał podpułkownik Zbigniew Mazur, reprezentujący Centrum Szkolenia Inżynieryjno – Lotniczego we współpracy z panem Władysławem Maszkowskim, ze Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w Lublinie. Następnie

uczniowie szkoły zaprezentowali patriotyczny program artystyczny. Poruszający montaż poetycko - muzyczny odwoływał się do wartości miłości do ojczyzny, wolności i bohaterstwa. Ze szczególnym wzruszeniem zostały przyjęte pieśni, wykonane przez uczennice klasy siódmej. Bardzo ciekawym akcentem był taniec flag, w którym podkreślono naszą solidarność z walczącą Ukrainą. Barwy narodowe Polski i Ukrainy „zatańczyły” w rękach uczniów obu narodowości. Następnie głos zabrała wójt gminy Jastków, pani Teresa Kot, która podziękowała za podtrzymywanie chlubnych tradycji gminnych i aktywne budowanie zaangażowanych postaw społeczności lokalnej. Odczytany został również list gratulacyjny od Pawła Pawłowskiego, dyrektora Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie. Ze słowami podziękowań wystąpiła szkoła, pani Beata Dzierżak, a pan Władysław Maszkowski w swoim przemówieniu pogratulował placówce trudu działalności wychowawczej i patriotycznej. Całość zwieńczył genialny występ Zespołu Pieśni i Tańca w Dąbrowicy.

Święto stało się okazją do refleksji nad tym, jak w czasach licznych konfliktów światowych ważne jest uświadamianie i tłumaczenie młodym pokoleniom słów motta zaczerpniętego z powieści patrona szkoły „Więcej znaczy odważny rozum aniżeli siła”. Bowiemy naród spójny wypracowanymi wspólnymi wartościami i historią trudniej pokonać i zniszczyć, a pamięć

nia Państwa Nowaków dzięki prezentacji multimedialnej przygotowanej przez uczniów klasy szóstej. Młodzi aktorzy należący do grupy teatralnej Iskierki wystąpili w krótkim spektaklu pt. „Skarb na szkolnym strychu”, w którym przybliżyli uczestnikom uroczystości historię szkoły. Uczniowie wszystkich klas mogli sprawdzić swoją wiedzę na temat życia i działalności patronów biorąc udział w grze terenowej i konkursie wiedzy.

Posiadanie takich Patronów jak Anna i Andrzej Nowakowie stanowi dla całej społeczności szkolnej zobowiązanie do kultywowania wartości, którymi kierowali się w życiu, przyjęcia postawy szacunku i otwartości na drugiego człowieka oraz miłości do Ojczyzny. Dzień Patronów był formą oddania czci ludziom, którzy stanowią wzór dla kolejnych pokoleń.

EDYTA SZCZERBICKA

o poległych bohaterach pozwala w chwili zagrożenia na odwołanie się do wzoru i przyjęcie odpowiedniej postawy. Odznaczenie sztandaru szkoły można uznać za symboliczny gest podsumowujący włożony dotychczas trud.

Czas podsumowań

Koniec roku szkolnego to czas podsumowań i radości z osiągnięć wypracowanych przez miesiące ciężkiej pracy. O uczciwie zasłużonych wakacjach mogą mówić uczniowie Szkoły Podstawowej im. Bolesława Prusa w Płouszowicach. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje laureat wojewódzkiego konkursu przedmiotowego z języka angielskiego oraz finalistą konkursów z matematyki i geografii, Szymon Kąpica (klasa VIII) i finaliści konkursu wojewódzkiego z matematyki, Wiktoria Mazurek i Antoni Wójcik (klasa VIII). O wszechstronnych uzdolnieniach i sprawnej pracy zespołowej świadczy fakt, że uczniowie ci zajęli też pierwsze miejsce w „Omnibusie przyrodniczym”. Różnorodne talenty, szlifowane przez uczniów innych klas, zostały również nagrodzone. Maria Wójcik (klasa VII) zdobyła Grand Prix Konkursu Polskiej Piosenki, natomiast Maja Mazurek (klasa VII) otrzymała wyróżnienie.

Starsza młodzież, opuszczająca mury szkoły z tak wysokimi wynikami, ma już godnych następców w klasach młodszych, w których mamy zwycięzców konkursu „Olimpusek”. Laureatami sesji wiosennej zostali: z języka angielskiego – Jakub Głaz (klasa I) oraz Amelia Tudruj (klasa III); z języka polskiego – Zosia Okoń i Amelia Snopek (klasa II) oraz Amelia Tudruj i Piotr Kąpica (klasa III); z matematyki – Jakub Głaz (klasa I), Klaudia Boreczek i Piotr Płoński (klasa II) oraz Maria Wróblewska i Piotr Kąpica (klasa III).

Wszystkim serdecznie gratulujemy uzyskanych wyników i życzymy dalszych sukcesów.

BARBARA BRYDA I KATARZYNA SZYMANIAK - KUBACKA

Jak powstała firma? Skąd pomysł na biznes? Dlaczego akurat sklepy?

Dorota: Ze sklepami jesteśmy związani od lat młodzieńczych. Rodzice Radka otworzyli sklep w Płusowicach w 1991 roku, a on pomagał w zaopatrzeniu i w sprzedaży. W 1992 r. moi rodzice przejęli kiosk ruchu w Tomaszowicach, a w 1993 wybudowali mały sklep przy parku. Od początku to głównie ja zajmowałam się jego prowadzeniem i zaopatrzeniem. Przetrwiał do roku 1998. Rok po naszym ślubie (1998 r.), gdy mieliśmy rozpocząć budowę domu, mój tata zaproponował nam zakup działki w strategicznym miejscu Tomaszowic pod warunkiem, że powstanie tam sklep. W taki właśnie sposób w 1999 roku rozpoczęła się działalność naszej firmy. Pierwszy sklep miał salę sprzedaży o powierzchni 40 m², a rodzice i tak uważali go za zbyt duży. I tak się zaczęło...

Dores – Rades – Lewiatan? Skąd ta różnorodność nazw? Czy to się jakoś wiąże z własnością?

Radek: Na samym początku powstał DORES w Tomaszowicach, potem, w roku 2013, wraz z otwarciem sklepu w Ługowie, założyliśmy nową działalność i tak powstała nazwa RADES.

Jakie są zależności waszej firmy z siecią Lewiatan?

W 2002 r. z grupą czterdziestu innych kupców założyliśmy Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców Polskich RAZEM. Do 2012 roku byłem członkiem jego zarządu, a od 2018 pracuję w Komisji Rewizyjnej. W 2009 r. stowarzyszenie podpisało umowę o współpracy z ogólnopolską siecią handlową LEWIATAN. Od tego czasu działamy pod jej szyldem. Jest to rodzaj miękkiej franczyzy – sami decydujemy jakim asortymentem będziemy handlować, sklepy są naszą własnością i samodzielnie podejmujemy decyzje o zakresie działalności. Dzięki Lewiatanowi możemy zaoferować klientom atrakcyjne ceny zakupu, akcje promocyjne, dobre produkty marki własnej Lewiatan, czy programy lojalnościowe.

Uporządkujmy wiedzę – czym zajmuje się firma jako całość? Ilu ludzi zatrudnia?

Radek: Przedsiębiorstwo działa w dwóch obszarach – sklepy i działalność gastronomiczna. W sumie zatrudniamy ok. 40 osób. Większość pracowników jest z nami od wielu lat. Bardzo cenimy ich pracę i zaangażowanie. Stanowią filar firmy i dbają o naszych klientów. Bardzo ciężko pracują i to dzięki nim przedsiębiorstwo może stale się rozwijać. Jesteśmy im wdzięczni nawet wtedy, gdy nie ma nas stale obok.

Czym zajmuje się gastronomia? Skąd pomysł na taką działalność?

Dorota: Przez trzy lata lokal po pierwszym sklepie stał pusty. Często wracając z dziećmi z zajęć dodatkowych do domu marzyłam o tym, żeby zajechać gdzieś po drodze i kupić coś gotowego i dobrego na szybki obiad. Tak zrodził się pomysł produkcji garmażerki, sprzedaży obiadów i pizzy na miejscu i na wynos. Powoli rozszerzaliśmy działalność o cateringi, organizację imprez okolicznościowych i produkcję ciast. Najważniejszy jest dla nas smak i wysoka jakość wyrobów. Nie mamy czasu gotować i sami całą rodziną codziennie żyjemy w naszym lokalu. Do wszystkich wyrobów używamy naturalnych składników wysokiej jakości. Nie pracujemy na gotowcach. Sernik zawiera prawdziwy twaróg, a masło, pomimo wysokiej ceny, jest nadal jednym z najbardziej używanych składników.

W ostatnim czasie ciężko było nie zauważyć waszych dwóch dużych inwestycji w Tomaszowicach. Czy możecie o nich powiedzieć coś więcej?

Radek: W połowie września ubiegłego roku, po długim czasie oczekiwania na pozwolenia na budowy, rozpoczęliśmy równocześnie dwie inwestycje: dobudowaliśmy piętro w lokalu gastronomicznym przeznaczone pod produkcję ciasta oraz salę na imprezy okolicznościowe i rozbudowaliśmy sklep powiększając salę sprzedaży o 100 m². Dobudowaliśmy zaplecza i część biurową. W maju zakończyliśmy obydwie budowy, uzyskaliśmy wszystkie pozwolenia i w połowie miesiąca zmodernizowaliśmy sklep wymieniając w nim całe wyposażenie.

Rozmowa z Dorotą i Radosławem Woźniakami, przedsiębiorcami z Tomaszowic

Dores – Rades – Lewiatan

Słyszałam, że zaczęły pracować z wami dzieci. Obserwuję wypieki Karoliny na facebooku, słyszę o Kubie. Co nowego, innego wniosło do firmy młode pokolenie? Czy widzicie miejsce w firmie dla wszystkich swoich dzieci?

Dorota: Mamy czwórkę wspaniałych dzieci. Karolina, zrobiła licencjat na SGH, niedawno obroniła pracę magisterską z Zarządzania Rozwojem Przedsiębiorstwa w Akademii Leona Koźmńskiego w Warszawie. Jej pasją jest cukiernictwo. Po studiach nie zamierza zostawać w Warszawie, chce wrócić tutaj i dalej rozwijać gastronomiczną część firmy. Stawia na najwyższą jakość, wyjątkowy smak i wygląd swoich wyrobów, co już zyskało uznanie u wielu osób. Kuba uczy się w technikum o specjalizacji technik informatyk. Od września ubiegłego roku ma prawo jazdy i chętnie jeździ po towar dużym busem. Ma smykałkę do drobnych napraw. W wolnym czasie trenuje rugby. Jasiak chodzi do liceum. Interesuje się ekonomią i polityką. Został wybrany do Młodzieżowej Rady Miasta Lublin, w której aktywnie działa. Praca w firmie go nie interesuje, po maturze planuje studia w Warszawie. Marysia chodzi do technikum ekonomicznego. Swoich sił w handlu próbowała u babci w sklepie stojąc na kasie. Jej pasją jest rugby. Jeszcze nie wie co chce robić w przyszłości.

Nasze dzieci od małego pomagają w firmie. Dzięki nim zaczęliśmy zwracać większą

uwagę na marketing, założyliśmy między innymi profile firmy na facebook'u. Słuchamy ich pomysłów i niektóre z nich wdrażamy. Otrzymaliśmy z ich strony bardzo dużą pomoc w ostatnim czasie, podczas powiększania obiektów. Nie zmuszamy ich do pozostania w firmie, ponieważ prowadzenie działalności gospodarczej w obecnych czasach w Polsce to bardzo ciężka i odpowiedzialna praca. To im pozostawiamy decyzję co chcą robić w życiu.

Wiem, że chętnie wspomagacie przeróżne inicjatywy społeczne i instytucje. Często słyszę wasze nazwisko wymieniane wśród sponsorów. Komu pomagacie poprzez sponsoring i czy włączyliście się do akcji pomagania ukraińskim uchodźcom?

Radek: Pomaganie jest naszym naturalnym odruchem. Jeśli tylko jesteśmy w stanie – pomagamy. Chętnie wspieramy inicjatywy lokalnych społeczności, bo cenimy ich zaangażowanie. Po 24 lutego potrzebna była pomoc zmęczonym, przerażonym ludziom uciekającym przed wojną. Uznaliśmy, że szybkie zorganizowanie dla nich żywności i wody jest naszym obowiązkiem. Wspieraliśmy zaangażowane aktywnie w pomoc było KGW w Mosznie. Pomagali także nasi sąsiedzi, przyjaciele i pracownicy – nie mogliśmy pozostać obojętni. Udało się przekazać nie tylko jedzenie i wodę, ale również drobny sprzęt dla walczących, np. lornetki, powerbanki, przedłużacze czy latarki. Przekazyaliśmy jedzenie na lubelskie dworce, na granicę, obiady dla uchodźców przebywających tymczasowo u Sióstr Misjonarek

w Dąbrowicy, słodkie upominki dla dzieci z domów dziecka w Ukrainie.

Ile czasu wymaga kierowanie taką firmą? Czy wystarcza go jeszcze na odpoczynek, na wyjazdy?

Dorota: Prowadzenie własnej firmy to praca średnio 12-14 godzin na dobę; praca fizyczna i umysłowa. Chcemy zapewnić naszym klientom jak najwyższą jakość. Radek lub Kuba sami jeżdżą po warzywa. Wymaga to wstawania o 2 w nocy i wyjazdu na podwarszawską giełdę w Broniszach. Sami prowadzimy również księgowość. Zwykle nie mamy czasu na odpoczynek nawet w weekendy. Z zaplanowaniem urlopu jest zawsze ciężko, ale zwykle udaje nam się wyjechać z rodziną na kilka dni w wakacje. Czasami również w ferie.

Czy współpracujecie z lokalnymi firmami, producentami żywności?

Radek: Tak, bardzo chętnie. Uważam, że pomidory od Wicińskich są najsmaczniejsze, sałata od państwa Ozgów zawsze piękna, duża, prosto z pola, wędliny od p. Bojanowskich nie do podrobienia, pieczarki od p. Niedźwiedz zawsze świeże i dostarczone na cito, kopyrek i rzodkiewka od p. Andrzeja Podstawki pachnące, a ziemniaki od taty i bratowej zawsze najlepsze. Zaopatrujemy się również w inne owoce i warzywa, takie jak truskawki, fasolka, bób, ogórki czy wiśnie i czereśnie. Stawiamy na wspieranie lokalnych producentów, ponieważ wiemy, że podatek od dochodu tych przedsiębiorców zostaje w naszej gminie. My sami staramy się również nasze osobiste zakupy robić w firmach z terenu naszej gminy i korzystać z usług lokalnych fachowców. Uważamy, że powinniśmy nawzajem się wspierać i zwracać szczególną uwagę na to gdzie wpływają nasze pieniądze. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców, którzy mają swoją siedzibę na terenie naszej gminy wiąże się także z większymi wpływami do budżetu gminy Jastków, z którego wspólnie korzystamy.

Jakich rad udzielilibyście młodym, chcącym iść w wasze ślady. Czy trudno jest prowadzić podobny interes? No i czy warto to robić?

Dorota: Po pierwsze - to co od zawsze powtarzamy naszym dzieciom: zastanówcie się trzy razy zanim otworzycie własną działalność. Wymaga to bardzo dużo pracy, czasu i zaangażowania. Przedsiębiorcy muszą również często poświęcić swój czas wolny, zdrowie czy rodzinę. W obecnych czasach prowadzenie jednego małego sklepu lub drobnej gastronomii byłoby nieopłacalne, a prowadzenie firmy wymaga ciągłych modernizacji i rozwoju. Czy warto? Na to pytanie każdy musi odpowiedzieć sobie sam.

HELENA SKOMOROWSKA

Dzieci po wojnie

KGW Marysienki dzięki dofinansowaniu Gminy Jastków zebrało opowieści seniorów o ich edukacji po wojnie. Wszystkie można znaleźć pod internetowym adresem:

https://issuu.com/ewadziadosz/docs/edukacja_po_wojnie W tym roku prosimy o opowieści seniorów o zabawach po wojnie. Przygotowując je warto pamiętać:

Przed spotkaniem

Poprosić, aby znaleźli swoją fotografię z dzieciństwa. Jakąkolwiek – może być z rodziną lub kolegami.

Na spotkaniu

- przedstawić się
- wyjaśnić, że celem jest zachowanie gminnej historii

- poprosić o krótkie wspomnienie o ulubionej zabawie:

Jak pisać:

- dokładnie zapisać imię i nazwisko rozmówcy oraz jego wiek
- poprosić, żeby opowiadający sprawdził, czy w nazwisku i imieniu nie ma błędów
- zapisać nazwę wsi z której pochodzi
- zapisać najważniejsze informacje (np. jak nazywała się nauczycielka lub

koleżanka, lub ile kilometrów było do szkoły, lub jak wyglądał szkolny strój)

- przepisać notatki do komputera, ułożyć w logiczne zdania, dodać tytuł, podpisać swoim imieniem i nazwiskiem, po przecinku napisać nazwę swojej wsi. Sprawdzić, czy liczba znaków mieści się między 1000 a 2000

- zapisać i nazwać plik swoim imieniem i nazwiskiem

Fotografia:

- zbliżyć obiektyw telefonu do zdjęcia tak, żeby na ekranie było widać tylko starą fotografię

- ustawić ostrość

- zapisać zdjęcie i nazwać swoim imieniem i nazwiskiem – tak jak tekst

Opowiada: Andrzej Wójcik, 72 lata

Z drewnianym tornistrem

Jako dziecko uczęszczał do tutejszej szkoły. Przypada, że znajdowała się ona w dość dużej odległości od miejsca jego zamieszkania. Codziennie pokonywał pieszo dystans 3 km w jedną stronę. Czasami, aby skrócić sobie tę drogę, dziadek i jego koledzy chodzili na skróty przez pola. Nie było wówczas wyasfaltowanych ulic, lecz zwykłe polne drogi, a w okolicach kościoła w Garbowie utwardzone kamieniami, tzw. kocimi łbami. Niekiedy ojciec zawoził go do szkoły saniami, ciągniętymi przez konia. Jednak przeważnie wędrował pieszo – czy to upał, czy deszcz, czy mróz, bo innego wyjścia nie było.

W szkole w Ożarowie był piec kaflowy opalany węglem, którym ogrzewano cały budynek. W mroźne, zimowe dni w czasie lekcji wszyscy uczniowie ubrani byli w kurtki i ciepłe buty, gdyż w salach lekcyjnych panował niebawym chłód. Dzieci siedziały w ławkach koloru zielonego połączonych z siedziskiem. Na ścianie wisiała duża tablica, a nad nią godło Polski. W tym czasie nauka w szkole podstawowej trwała 7 lat. Lekcje odbywały się od poniedziałku do soboty i trwały po 45 minut.

Nauczano przedmiotów podobnych do dzisiejszych. Obowiązkowym językiem obcym był język rosyjski. Klasa, do której chodził mój dziadek, liczyła 23 uczniów. Skala ocen różniła się od

też dzisiejszej – najwyższą oceną była piątka, a najniższą - 2. Uczniowie nie wyjeżdżali na żadne wycieczki, gdyż nie było autobusów. Tak jak obecnie, obowiązywały książki i zeszyty. Podręczniki przekazywane były każdego roku młodszym uczniom. Trzeba było o nie dbać, musiały być obłożone w szary papier, aby służyły jak najdłużej. Linijki i piórniki wykonane były z drewna, do pisania służyły pióro lub ołówki. Tornister dziadka był drewniany, zapinany na sprzączkę. W tym czasie nauczyciele powszechnie stosowali kary cielesne - uderzenie linijką po ręce, stanie w kącie bądź klęczenie na grochu.

Czas nauki w Szkole Podstawowej w Ożarowie wspomina dobrze. Nie był aniołkiem, zdarzały mu się wybryki, za które trzeba było ponieść karę, jednak czas spędzony w szkole pozostawił w miłe wspomnienia.

SPISAŁA: AGATA PASZCZYK

Opowiada: Matylda Komsta, 91 lat

Dzielna nauczycielka z Ożarowa

Anna Nowak, patronka Szkoły Podstawowej w Ożarowie, była osobą drobnej postury, ciemnowłosą, o łagodnym usposobieniu. Nigdy nie podnosiła głosu na uczniów. Była cierpliwa i wyrozumiała. Uczyla religii, śpiewu oraz robótek ręcznych. Sama grała na skrzypcach i posiadała uzdolnienia plastyczne. W czasie wojny przystąpiła wraz z mężem, Andrzejem Nowakiem, patronem szkoły w Ożarowie, do Związku Walki Zbrojnej, a później do Armii Krajowej. W mieszkaniu państwa Nowaków znajdował się punkt kontaktowy dla ludzi podziemia. Na strychu domu nauczyciela przygotowano specjalną skrytkę, gdzie przechowywano broń, materiały wybuchowe, podziemną prasę, a w razie potrzeby również partyzantów. W czasie wojny pani Anna wraz z mężem prowadziła tajne nauczanie.

7. grudnia 1943 roku Niemcy urządzili oblławę we wsiach Ożarów i Ługów. Jej celem było aresztowanie osób zaangażowanych w działalność konspiracyjną. Przyjechali do domu państwa Nowaków. Nie zastali pana Andrzeja, aresztowali natomiast panią Annę i ukrywającego się tam podporucznika Wojska Polskiego Stanisława Jagielskiego, pseudonim „Siapek”. Oboje aresztowano.

Pani Anna została poddana okrutnym torturom w katowni Gestapo „Pod Zegarem” przy uli-

cy Uniwersyteckiej w Lublinie. Była dzielna i silną kobietą. Pomimo straszliwych obrażeń odniesionych podczas przesłuchań nie wydała miejsca pobytu swojego męża i syna. Nie wyjawiała również nazwisk osób zaangażowanych w działalność konspiracyjną. Zmarła w szpitalu więziennym na Zamku Lubelskim w kwietniu 1944.

Pamiętam jak w dniu aresztowania Andrzej

Nowak spotkał mnie w Ługowie i poprosił: Tyłciu, biegnij do szkoły i powiedz mojej żonie, że we wsi są Niemcy. Miałam wówczas 13 lat. Pobiegłam, ale do szkoły nie udało mi się dotrzeć, bo Niemcy nie wpuszczali nikogo. Byłam bardzo przerażona. Może gdybym zdołała dotrzeć na miejsce, to losy Anny Nowak potoczyłyby się inaczej...”

SPISAŁA: JULIA PAPROTA

Opowiada: Maria Wójtowicz, 83 lata

Był pedagogiem i społecznikiem

Był rok 1945 – miałam 7 lat. Po śmierci mojego ojca zostałam oddana do jego siostry mieszkającej w okolicach Ożarowa. Dwa lata mieszkaliśmy na parterze w domu nauczyciela przy szkole. Drugi brat cioci mieszkał w Warszawie. W tym czasie pracował w Ministerstwie Oświaty. Zabrał nas do siebie. Zapewnił mieszkanie i pracę w szkole dla cioci. Po 3 latach przyjechał Andrzej Nowak ze swoim synem Zbigniewem do nas, do Warszawy. Oświadczył się cioci i wróciliśmy do Ożarowa. Wzięli ślub kościelny i cywilny. Miałam zostać adoptowaną. Doszli do wniosku, że jest to zbyt ciężkie, ponieważ i tak będę z nimi mieszkać.”

Dla mnie osobiście pan Andrzej Nowak był jak najlepszy ojciec. Uczył mnie piosenek wojskowych, partyzanckich, ludowych. Śpiewał nawet arie operetkowe. Włączał patefon i uczył mnie tańczyć. Zachęcał do nauki i pomagał w odrabianiu trudniejszych zadań. Lubił chodzić na grzyby i zawsze mnie brał ze sobą. Po drodze tłumaczył mi: *Trzeba się uczyć, zobacz, jak ludzie na wsi ciężko w polu pracują*. Do pamiętnika wpisał mi życiową mądrość, będącą zarazem przestrożą, która zapadła mi głęboko w pamięć: *Śmiej się przy ludziach, płacz tylko w ukryciu, bądź lekka w tańcu, ale nigdy w życiu*.

Zapamiętałam go jako człowieka niezwykle uczynnego i bezinteresownego. Pomagał ludziom pisać podania, listy, wnioski o odroczenie służby wojskowej. Osobiście zawoził

do lubelskich szkół dokumenty uczniów z Ożarowa, którzy chcieli kontynuować naukę w tym mieście. Jako nauczyciel był bardzo wymagający. Pamiętam, jak stosował wobec nas pewną metodę pracy, by zachęcić uczniów do nauki. Zostawiał dzieci po lekcjach do uzupełnienia wiedzy z danego przedmiotu. Osobiście wiele razy zostawałam po zajęciach w tzw. „kozio”. Siedziałam wtedy w ostatniej ławce w sali i pisałam domowe wypracowania na zadany temat. Chętnie pomagałam dzieciom nadrobić zaległości, jeśli i uczeń wykazał swoją inicjatywę i zaangażo-

wanie. Jeżeli dziecko pozwoliło sobie pomóc, pod okiem nauczyciela szybko nadrobiło zaległości w nauce.

Andrzej Nowak miał dobre podejście do dzieci i młodzieży. Dla niego nie istniały takie problemy, których nie można było rozwiązać. Był oddanym pedagogiem, budowniczym szkoły i jej kierownikiem oraz społecznikiem, który zrobił bardzo dużo dla lokalnej społeczności. Tacy ludzie zasługują na pamięć i dlatego dobrze się stało, że został wybrany patronem Szkoły Podstawowej w Ożarowie.

SPISAŁA: WERONIKA IWANIAK

Rzecz o Stanisławie Długoszu ps. Jerzy Tetera – legionieście, poecie, uczestniku bitwy pod Jastkowem

Jak powiedział prof. S. Pigoń: *Należy do narodu, którego losem jest strzelać do wroga z brylantów.* Niewątpliwie takim „brylantem” był uczestnik bitwy pod Jastkowem, Stanisław Długosz. Pseudonim Tetera to wyraz jego holdu dla bohaterów poświęcających życie ojczyźnie, zaczerpnięty od A. Taniewskiego, naczelnika oddziałów powstania styczniowego w Galicji. Był jednym z walczących w legionach literatów, którzy utrwalali co widzieli, w czym uczestniczyli i czego byli świadkami. Pisali na postojach, w koszarach, przy ogniskach i w okopach. Do bardziej znanych należeli W. Orkan, W. Broniewski, A. Strug, J. Kaden-Bandrowski, W. Sieroszewski. Wstępując do legionów miał zaledwie: pałasz i brauning po policji czy żandarmarii rosyjskiej, na plecach M 90, ładownicę przy pasie i ładunki w torbie, ale miał za to wiarę w sens walki. Podobnie jak inni demonstrował postawę pogardy dla niedostatku, zmęczenia i śmierci oraz wiarę w zwycięstwo. W 1911 r. pisał tak:

Ano trzeba pieczętować krwią,
Co się kiedyś wyszeptano skrycie.
Trzeba młode dziś położyć życie
Trzeba młoda pieczętować krwią!
Powiadacie, że jeszcze za wcześnie,
Aby rzućać w noc jesienna Wic,
Że się musi gdzieś w podziemiach tlić,
Aż na wiosnę piorunami wskreśnie?!

Nie wybuchnie nigdy płomień - Czyn,
Jeśli wiecznie czujne Pogotowie
Na gwałt nowy buntem nie odpowie,
I nie wyjdzie na świat z tajnych min.

Stanisław Długosz poległ pod Samokłeskami 6.08.1915 r., w wieku niespełna 24 lat. Pośmiertnie (1922 r.) odznaczony za czyny bojowe srebrnym krzyżem Virtuti Militari oraz Krzyżem Niepodległości. 1.10.1916 r. zwłoki ekshumowano i przewieziono na Powązki, gdzie odbył się pogrzeb z honorami wojskowymi. Spoczął w grobowcu rodzinnym (kw. H III rz. 2 grób 22), a na płycie pomnika umieszczono cytat z jego wiersza *Ano trzeba pieczętować krwią*. Żył za krótko dla swojej sławy i za krótko dla ojczyzny. Zbyt krótko, chociaż w wierszu *Spełniłeś stwierdził*:

Spełniłeś swoje – odejść w dal
W zmroczoną dal, bez słońca.
Oraleś ciężko... pójdziałeż,
Popłynie iza gorąca.

Dorobek literacki S. Długosza zebrala po jego śmierci ukochana Sława Srzednicka. Staraniem jej i rodziny, w 1917 r., w Krakowie wydano tomik z poezją, artykułami i pamiętnikiem pt. *Przed złołym czasem*. W przedmowie A. Strug napisał: *zginął przed czasem, może złotym czasem swojego na ziemi powołania*. On sam jednak bez wahania wybrał drogę walki. Jak rycerz - bohater jego wiersza: *szedł do słońca, a zginął w noc ciemną, ale spełnił swoje*. W 1936 r. kompozytor Ludomir Michał Rogowski, po spotkaniu ze Sławą, napisał muzykę do wierszy S. Długosza dedykowanych Sławie i na-

pisanych z myślą o niej, bo po ojczyźnie była jego najważniejszą miłością:

Siedzę, myśląc o Tobie, i piszę,
Posyłając przez gwiazdy te słowa –
Niechaj noc Cię od bólu zachowa
I owinie w ukojenia ciszę.

Nauka i studia

Urodzony w Częstochowie w 1892 r., uczył się w warszawskim gimnazjum rządowym i w prywatnym gimnazjum im. gen. Pawła Chrzanowskiego. Już jako uczeń działał w tajnych organizacjach patriotycznych. Przewodniczył warszawskiemu zarządowi *Przyszłości* (Pet), założył tajne koło samokształcenia, jeździł do młodzieżowych środowisk propagować idee niepodległościowe. W 1909 r. został jednym z pierwszych członków Organizacji Wojskowej im. W. Łukasińskiego, która prowadziła paramilitarną działalność szkoleniową. W 1910 r. został aresztowany podczas pierwszego zjazdu delegatów „Petu” w Warszawie i spędził 4 miesiące w więzieniu. Po wyjściu zdał maturę jako ekstern, zapisał się na wydział prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego i na wykłady historyczne w Seminarium Historycznym UJ.

W wirze działalności patriotycznej

W Krakowie rzucił się w wir roboty narodowo-wyzwoleńczej. Organizował i przewodniczył stowarzyszeniom młodzieży akademickiej, współtworzył Polskie Drużyny Strzeleckie, publikował artykuły w pismach: *Zarzewie*, *Zaranie*, *Fala* i in., wygłaszał prelekcje i odczyty. Sam bez wahania był gotów

spełnić obowiązek, pomimo przeczcucia śmierci na wojnie [A ja co do siebie miałem przeczcucie, prawie pewność, nie wiem czy rana, czy śmierć, ale jedno z tych dwójga. Po prostu przeznaczenie, którego się nie uniknie, ale w pole wiódł mnie obowiązek.]. W latach 1913-14 uczestniczył w zjazdach, kongresach, konferencjach organizacji strzeleckich i tymczasowej komisji zjednoczeniowej. 7.08.1914 r., w Miechowie, dołączył do piechoty Kompanii Kadrowej w stopniu szeregowca, a niedługo potem jako kawalerzysta został przydzielony do Oddziału Wywiadowczego 1 pp. Legionów Polskich.

Straceńcy?

Maszerowali nie wiedząc, że czeka ich nie tylko głód, chłód fizyczny, że walczyć będziemy nie tylko z wrogiem, () że przejdziemy ciężkie chwile doświadczając i chłodu społeczeństwa, dla którego chcemy walczyć o wolność. Rozentuzjamentowani żołnierze przeżyli szok, ponieważ społeczeństwo przyjęło ich nieufnie. Wyczerpani marszem, głodni legionieści, zetknęli się z wrogością u drzwi chłopskich chat. Długosz opisał o tym tak w wierszu *Straceńcy*:

Powiadają żeśmy są straceńcy.
A nieprawda. Bo my jak królówie
Przyodziani we krwi złotogłowię,
Jak książęta bez mitry książęcej!

A nieprawda, żeśmy są straceni,
Ze z nas pyłu nie zostanie:

Nasze ciała – kopicie Zmartwychwstanie,
Dzień słoneczny śród szarej jesieni.

*Myśmy przednie Wielkiej Armii strażę
I Nowiny radosnej zwiastuny,
Chorążowie płomienistej tury,
Co wam Jutro w blasku Dnia pokaże.*

Na froncie

Jesienią 1914 r. S. Długosz zachorował na różę, a po wyleczeniu podjął decyzję przeniesienia się do służby frontowej. W Nowym Sączu otrzymał przydział do I Brygady 1 bat. 5 pp. i walczył w krwawej bitwie pod Łowczówkiem (22-25.12.1914 r., 128 poległych legionistów). Zanotował wówczas: *biją bez przerwy karabiny maszynowe, szrapnele, wielka ognista kula granatu przeszła nad moim okopem – tuż nad głową*. W 1915 r. brał udział w bitwach: nad Nidą (3.03.-10.05.), pod Konarami (16-23.05.), w szturmie na zajęty przez Rosjan dwór w Swojkowie (16.05.1915r.), o Redutę Tarłowską koło Ożarowa (30.05.-2.07.1915r.), pod Urzędowem (8-16.07.), Babinem (24-30.07.), pod Jastkowem (31.07.-2.08.), Majdanem Kraśnieńskim, Samokłeskami i Kamionką. 3.06.1915 r. objął dowództwo 1 plut. 4 kompanii 5 pp. po rannym pod Konarami S. Rowecim „Radeckim”. Jako dowódca był lubiany przez podkomendnych, ponieważ zawsze uważał, aby słabszego nie skrzywdzić. W pamiętniku umieścił przerażający opis bitwy pod Tarłowem (1.07.1915 r.): *Jakby się otwarty naraz straszliwe wrota piekiel, tak runął z lasu za wieczorną ciszę, zalew ognia. Już nie trzaska, nie łomot, nie gruchotanie – ale jeden przeogromny huragan ogniowego trzasku. Nie, tego nie opisze nikt, nie odda żadne słowo, co to był za ogień*. O krwawej, zaciętej walce z Moskalami pod Ożarowem i Urzędowem pisał w wierszu *Swojków*:

*Zachód słońca. Słychać strzał po strzale.
„Atakować masz na Swojków dwó!”
Marsz pod górę – tyralierki sznur –
A przed nami, we dworze, moskale.()*

*Ktoś się zwałił na ziemię. To trudno.
Na roztkliwiani godziny nie czas;
W zbożu młodym jeden bagnet zgwał.
Kto śmie litość rozwdzić obłudną?()*

*Za niedolę nieupranych pól,
Idą chmury wybuchowych kul,
Dookoła wieś za wsią się pali –
A przed nami okopy moskali.*

Pod Jastkowem

W Babinie, 23.07.1915 r., spotkał się ze Sławą i stamtąd pomaszerował z legionistami ścigając Rosjan w kierunku Jastkowa. Pisał: *Ludzie tu do brzy. Kiedy maszeruje kolumna wsią () sypią się życzenia – „niechże was Bóg od śmierci zachowa”*. *Rok czekaliśmy w zgrzoczcie () na te szeptki, aż oto słuchamy*. W dniach 31.07.-2.08.1915 r. oddziały: gen. K. Durskiego, Beliny, Wieniawy, M. Zaruskiego, F. Boczańskiego, J. Gluchowskiego, Roja, Rydzia, Brzeziny, kpt. A. Galicy, Rysia-Trojanowskiego

walczyły pod Jastkowem. Dowództwo austriackie pozbawiło legiony wsparcia artylerii, na skutek czego poniosły duże straty, a zwłaszcza 4 pp. Zginęli m.in.: R. Bereski, chor. Borkowski, Sz. Malarz, S. Bauer, L. Hawalewicz, W. Rachwał (kteryk, lekarz), Warchałowski (sanitariusz), chor. J. Roliński. Od ran zmarli: Bończa-Uzdowski (dowódca żelaznej gwardii), M. Kaczanowski (sanitariusz). Zginął J. Roliński, student lwowskiej politechniki i poeta.

3.08.1915 r. legionieści ruszyli z Dąbrowicy w pościgu za Rosjanami, którzy rozpoczęli odwrót w kierunku rzeki Bug. Po południu, przechodząc opuszczone okopy pod Jastkowem, minęli 2 mogiły. 3.08.1915 r. I Brygada z 4 pp. walczyła koło Krasienina, gdzie Rosjanie stawiali opór w okopach, a nocą (3/4.08.) wycofali się do linii Kamionka – Kozłówka – Nowodwór. 5.08.1915 r. dotarła do legionów wiadomość o opuszczeniu przez Moskali Warszawy. Zaczęło się spełniać marzenie o wolnej Polsce. Piłsudski wzywał: *Napród! Na śmierć, czy na życie, na zwycięstwo czy na klęskę – idźcie czynem wojennym budzić Polskę do zmartwychwstania, a Długosz w wierszu *Napród* pisał:*

*Napród! Śmierć patrzy nam w oczy,
Sztandar się krwawi nad głową.
Napród! Jak w taniec ochoczy
Idziem w kurzawę bojową.*

*Po zorzę idziemy nową –
Napród! Cel – pa! Do ataku!
Sztandar się krwawi nad głową –
Umierać nam przy tym znaku.*

Śmierć

Długosz „Tetera” poległ pod Samokłeskami 6.08.1915 r., w dniu rocznicy wymarszu I Kompanii Kadrowej z Oleandrów. Miał niecałe 24 lata. Kilka dni przedtem zanotował: *„Okopy pod Jastkowem I/ VIII” - Miałem dziś zdarzenie dziwne: siedzę w okopie z przymkniętymi oczami i mówię coś do Ciebie, coś uderza mnie w piersi – to już myślę i chwytam gorącą kulę, która się już stacza i parzy mnie w ręce. Zachowałem. To przeczcucie śmierci wyraził w wierszu:*

*W daleką odchodzę drogę, a tak mi życia żal.
Odchodzę w dalekie kraje przez szlaki gwiazd-
nych dróg,
Serce ci Sprawo oddaję, rzucając życia próg.*

Według relacji R. Starzyńskiego, kolegi i naocznego świadka, było tak: W tym dniu padał ulewny deszcz. Wieczorem żołnierze zapalili ogniska, aby się wysuszyć. Długosz wyskoczył z okopu, żeby nakazać zgaszenie ognisk, które mogły zdradzić pozycje legionistów. Gdy wracał *Moskale bili do nogi przez całą drogę*. Kula ze szrapnela trafiła go w serce tuż przy zejściu do okopu. Ciało zanieśiono na noszach do Samokłesk, włożono do trumny i pochowano na rozstajach dróg. W pogrzebie wzięli udział oficerowie i cała kompania *wyrężona na baczność*. Przemawiał ksiądz i mjr L. Berbecki. W miejscu jego śmierci ustawiono drewniany krzyż (obecnie metalowy, ustawiony w latach 70. XX w.).

W dniu pogrzebu, pod Lubartowem front został przełamany. 7 sierpnia Rosjanie opuścili Kamionkę. Według R. Starzyńskiego: *Zginął jeden z najszlachetniejszych typów naszego pokolenia, jeden z najwspanialszych żołnierzy, jeden z najlepszych wśród ówczesnej młodzieży, jeden z tych, którzy nie powinni być zginąć, bo byli Polsce potrzebni.*

Miłość

W Krakowie, w 1911 r. poznał swoją wielką miłość, Władysławę Srzednicką - Sławę – studentkę, patriotkę i działaczkę oddaną sprawie niepodległości Polski. Kiedy Długosz walczył na froncie, Sława pełniła funkcję kurierki i łączniczki w żeńskim Oddziale Wywiadowczym I Brygady. Przewoziła dokumenty i broń, obserwowała wojska rosyjskie, przekazywała informacje legionom. Miała opinię jednej z najlepszych. Powierzano jej niebezpieczne misje. Zakochani zobaczyli się 15.01.1915 r. w okolicach Zdania, w trakcie marszu wojska w stronę Czańca. Długosz wspomina: *Przynieśli mi () kartkę. Ile mi ona przyniosła radości! Jesteś i zobaczę Cię. () Ciesz się jak wariat. Było jeszcze więcej radości, kiedy przyjechała Juta (Sława). () Ale było tego krótko – bo jeden dzień*. Wkrótce znowu wyruszyła z misją do POW w Warszawie, potem do Kijowa. Kolejne spotkanie pary miało miejsce 23.07.1915 r. w Urzędowie (prawdopodobnie), gdy Sława w drodze ze Lwowa przyjechała do J. Piłsudskiego, aby zdać mu raport. Na polecenie woźdza wezwano Długosza, stacjonującego z plutonem we dworze w Babinie. Napisał o tym spotkaniu: *Rozjaśniło się u mnie na krótko, jak dobry słoneczny dzień w słotnej jesieni – zjawiała się Juta (Sława) niespodziewanie, a bardzo, ach jak bardzo czekana*. Razem spędziła cały dzień. Było to ich ostatnie spotkanie. Sława namawiała go, aby przeszedł do służby cywilnej, również wymagającej odwagi i poświęcenia. Stanowczo odrzucił jej sugestie, mówiąc: *Pomyśl, jakżebym opuścił moich chłopców*.

Niedługo po pogrzebie S. Długosza Sława odwiedziła miejsce śmierci i pochówku ukochanego. Poleciała rozkopanie grobu w Samokłeskach, aby się z nim pożegnać. Odnalazła walczących już na Wołyniu świadków jego śmierci i wysłuchała ich relacji.

Po I wojnie aktywnie działała, organizowała pomoc legionistom, pracowała w wywiadzie MSW. Oznaczona VM. Wysłała za mąż za ppłk Adolfa Macieszę, lekarza, byłego legionistę (zmarł nagle w 1926 r.). W 1935 r. została senatorem. Podczas II wojny działała w organizacji Służba Zwycięstwu Polski, w Dywersji i Sabotażu „Dysk” oraz w Komendzie Dywersji „Kedywie”. 8.04.1943 r., w Wiedniu wpadła w ręce gestapo. Skazana na śmierć po 2 latach przesłuchań, ocalała, ponieważ 13.04.1945 do miasta wkroczyła Armia Czerwona. Schorowana powróciła do Warszawy, gdzie żyła w zapomnieniu i biedzie. Zmarła w 1967 r. i została pochowana na Powązkach. Zasługi Sławy uznał dopiero prezydent RP Lech Kaczyński, nadając jej 26.03.2010 r. Krzyż Komandorski z Gwiazdą Odrodzenia Polski.

KRYSTYNA TATARCZAK

20 lat pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Lublinie

Inicjatywa budowy

13 maja 1935 roku, podczas żałobnego zebrania po śmierci Józefa Piłsudskiego, Poczta Przystosowanie Wojskowe postanowiło rozpocząć zbieranie pieniędzy na budowę pomnika marszałka w Lublinie. W dwa miesiące zebrano 3.500 zł. 13 czerwca 1939 r. lubelski magistrat wystąpił z pismem do Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Józefa Piłsudskiego w Warszawie o zgodę na przeznaczenie 12.000 zł. oraz środków zebranych w Lublinie i na Lubelszczyźnie na budowę pomnika. Realizację przerwała na długie lata wojna, okupacja niemiecka i powojenne zniewolenie komunistyczne. Idea budowy pomnika odżyła po 1989 roku. Wojewódzka Rada Kombatanów i Osób Represjonowanych zwróciła się w 1997 r. do Zarządu Miasta Lublina z pismem o lokalizację na Placu Litewskim. Pomysł, poparty przez 20 organizacji kombatanckich, pozostał jednak bez odzewu.

Zielone światło

Z inicjatywy i pod przewodnictwem pełnomocnika zarządu głównego Związku Piłsudczyków na województwo lubelskie Tomasza Dyzmy, 12 kwietnia 2000 r. zawiązała się pięciosobowa grupa, do której należał wiceprezydent Lublina, Zbigniew Wojciechowski. W efekcie jej działań powstał lubelski oddział związku. 29 października 2000 r., w Domu Żołnierza im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Lublinie, odbyło się zebranie założycielskie. Wybrano prezesa (został nim Tomasz Dyzma) i jego zastępcę (Jan Rećko). Kilka dni później, 3 grudnia 2000 r., przy Związku Piłsudczyków powstał Społeczny Komitet Budowy Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Lublinie, z przewodniczącym Zbigniewem Wojciechowskim. Rozpoczęto zbieranie funduszy na budowę oraz formalne starania o uzyskanie pozwolenia na budowę pomnika na Placu Litewskim. 4 lipca 2001 r. Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa zaopiniował pozytywnie

lokalizację i napisy na pomniku, 9 lipca 2001 r. Rada Miejska w Lublinie przyjęła uchwałę zezwalającą na budowę, a 2 listopada 2001 r. prezydent Lublina potwierdził przyjęcie zgłoszenia i rozpoczęcia robót budowlanych na Placu Litewskim. Prace rozpoczęto tego samego dnia, wylewając betonową podstawę pod cokół, który ustawiono już 4 dni później. Do 9 listopada 2001 r. trwało okładanie cokołu płytami z granitu. Brązowy odlew o wadze 1,5 tony został umieszczony na cokole 10 listopada, na kilka godzin przed uroczystym poświęceniem i odsłonięciem pomnika.

Autorzy

Dzięki przychylności dyrekcji Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie uzyskano zgodę na bezpłatne wykorzystanie przedwojennego projektu pomnika w skali 1:10 autorstwa prof. Jana Raszki z 1937 roku – legionisty i przyjaciela marszałka. Model pomnika w skali 1:10 wykonał artysta plastyk Krzysztof Skóra z Chełma, natomiast odlew w brązie zrealizował Tomasz Zwoliński, odlewnik z Iłży. Wykonaniem podstawy i cokołu pomnika zajęła się w ekspresowym tempie, przy użyciu nowoczesnej technologii, tzw. „parowania betonu”, lubelska „Przemysłówka” S.A. Obłożenie podstawy i cokołu płytami z granitu wykonała firma „Trykacz” z Łucki koło Lubartowa. Patronatem honorowym budowę pomnika objęli: Ryszard Kaczorowski, ostatni prezydent RP na uchodźctwie i Maciej Płażyński, marszałek sejmu RP. Pomnik powstał dzięki wsparciu finansowemu sponsorów z Polski i z zagranicy, których nazwiska i nazwy firm zostały wyryte na tylnej ścianie cokołu oraz dzięki wydatnej pomocy władz Lublina, z wiceprezydentem Zbigniewem Wojciechowskim na czele. Mimo nieprzychylnego stanowiska Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, sprzeciwiającego się uparcie lokalizacji, pomnik stanął na Placu Litewskim.

Opis

Cały pomnik ma 7,3 m wysokości,

w tym cokół - 3,6 m, rzeźba - 3,7 m. W podstawie umieszczono akt erekcyjny, kamień węgielny z oryginalnym przedwojennym wojskowym orłem, urny z ziemią z pól bitewnych z Wilna, Lwowa, Cycowa, Zamościa, Kostiuchnówki, Komarowa i Jastkowa oraz medal papieski. Wierną kopię pomnika w skali 1:10 delegacja Związku Piłsudczyków ofiarowała papieżowi Janowi Pawłowi II 18 sierpnia 2002 r., podczas jego ostatniej pielgrzymki do Polski. Pomnik wpisuje się doskonale w przestrzeń Placu Litewskiego zarówno pod względem architektonicznym jak i ideowym. Jest naturalnym ogniwem łączącym pierwszą Rzeczypospolitą, reprezentowaną przez pomniki Unii Lubelskiej z 1569 roku i Konstytucji 3 Maja z 1791 roku, z drugą i trzecią RP.

Poświęcenie pomnika

10 listopada 2001 r., po uroczystej mszy św., odprawionej w Kościele Garnizonowym w Lublinie, tłumy wiernych wraz z kilkudziesięcioma pocztami sztandarowymi, w asyście Kompanii Honorowej Wojska Polskiego i przy dźwiękach pieśni legionowych granych przez Orkiestrę Garnizonu Lublin, przemarszerowały na Plac Litewski. Tutaj, po okolicznościowych przemówieniach (m.in. prezydenta Lublina, przewodniczącego Społecznego Komitetu Budowy Pomnika i prezesa Związku Piłsudczyków) oraz po poświęceniu pomnika przez ks. ppłk dr Tadeusza Bieńka, pomnik został uroczystie odsłonięty. I tak oto po wielu staraniach i ciężkiej walce o lokalizację w najbardziej godnym miejscu Lublina, udało się wypełnić testament lubelskiego społeczeństwa z 1935 r. i zbudować pomnik.

Wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do powstania w Lublinie pomnika wodza narodu serdecznie dziękuję.

TOMASZ DYZMA
PREZES ZWIĄZKU PIŁSUDCZYKÓW
ODDZIAŁ LUBLIN

Ogród w Sługocinie

W ostatnią niedzielę maja odbyła się w Sługocinie wielka uroczystość. Było to zwieńczenie projektu realizowanego przez Koło Gospodyń Wiejskich w Sługocinie – „Budowa Ogrodu Rekreacyjno-Edukacyjnego”. Inwestycja była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej, a pieniądze na jego realizację pozyskano za pośrednictwem Lubelskiej Grupy Działania „Kraina Wokół Lublina”. Wartość projektu to 228 720 zł. Najważniejszym punktem otwarcia było symboliczne przecięcie wstęgi. Na scenę zaproszono panią wójt Teresę Kot, przewodniczącą Rady Gminy Jastków Marka Wierczakę, radną Rady Gminy Jastków Ulesławę Lűbek, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich w Sługocinie Ewę Małaj i dwie członkinie Zarządu Koła, Dominikę Wojdaszkę oraz Klaudję Skatecką. Później wszyscy zgromadzeni goście udali się do świetlicy na spektakl Teatru Bajarka pt. „BAJKI TRZEPNIĘTE”. Spektakl w szczególności był dedykowany młodszemu widzom, ze względu

na zbliżający się Dzień Dziecka, ale osoby dorosłe również znalazły w nim wiele mądrości. Nasi znamienici goście: władze gminy, przedstawiciele OSP Moszenki, sąsiedzi, przyjaciele, znajomi skorzystali z nowo otwartej infrastruktury Ogrodu Rekreacyjno-Edukacyjnego w Sługocinie. Grano w siatkówkę plażową, w ping – ponga, korzystano z urządzeń street workoutu i spacerowano wśród nowych nasa-

dzeń. Wspólna biesiada przy ognisku przeciągnęła się do późnego popołudnia. Były tańce, wspólne śpiewanie piosenek ludowych oraz biesiadnych.

Zapraszamy do Sługocina zobaczcie nasz ogród na własne oczy!

Wideo: https://www.youtube.com/watch?v=jS_h49NIsuc&ab_channel=DBS

PIOTR SZCZEPANIK

Wyjątkowa książka o naturalnych ogrodach

Po raz pierwszy polscy czytelnicy i miłośnicy ogrodów mają możliwość zapoznania się z książką autorstwa Pieta Oudolfa, cenionego projektanta o międzynarodowej sławie, tworzącego m.in. w Nowym Jorku, Chicago czy Holandii. Spod jego ręki wyszły znane na całym świecie ogrody, tj. High Line, Lurie Garden, albo Linderhof.

Pierwsze holenderskie wydanie książki „Tworzę ogród naturalny” z roku 1990 nosiło tytuł: „Rośliny marzeń”. Wówczas rośliny, a w szczególności byliny czy trawy nie były tak popularne jak obecnie. Nie było też tak dużej ilości przeróżnych gatunków. Wszystko zmieniło się za sprawą większej zamożności społecznej oraz świadomości ekologicznej. Dziś półki w szkółkach i centrach ogrodniczych wręcz uginają się od ilości asortymentu. Oba wydania są autorstwa zarówno Oudolfa jak również projektanta i działacza ekologicznego Henka Gerritsena. Właśnie ta ekologia jest ważnym elementem ich wspólnej pracy: obaj panowie zakładają ogród eksperymentalny, gdzie tworzą nasadzenia z dzikich roślin, inspirowane np. polnymi kwiatami czy trawami, zaobserwowanymi podczas wspólnych podróży po Europie

Środkowej.

Oudolf i Gerritsen dostrzegają piękno natury, zmiany w wyglądzie roślin podczas mijających pór roku, poszanowanie otaczającej przyrody a także użyteczność roślin. Ważne jest też dla nich wywołanie pozytywnych emocji poprzez stworzenie odpowiedniej atmosfery w otaczającej nas przestrzeni, która daje ukojenie w obecnych trudnych czasach chociażby za pomocą falujących na wietrze traw. Sam ogród oddziałuje nie tylko na jego użytkowników ale i środowisko wokół. Właśnie to

można znaleźć w prezentowanej książce. I stąd jej wyjątkowość.

Ogrodów inspirowanych naturą, dających spokój poszukują właściciele własnych działek, nierzadko zmęczeni problemami dnia dzisiejszego. Przez odpowiednie nasadzenia można stworzyć dla siebie „mały raj”, w którym aż chce się przebywać. Wystarczy stworzyć rabaty w taki sposób, by nie tylko były piękne, ale też aby same mu sobie nie sprawiać później kłopotów. Autorzy uczą jak umiejętnie sadzić biorąc pod uwagę m.in. sezonowość, stanowisko (słoneczne czy cienne), głęboką jakiej potrzebuje roślina oraz kolor, kształt kwiatów i liści, czas kwitnienia. Nierzadko zdarza się, że byliny są atrakcyjne tylko w maju i czerwcu a przez resztę roku nie pasują do całości kompozycji lub też są niepozorne niemal cały sezon, aby pokazać się w pełnej krasie późnym latem. Muszą jednak rosnąć obok siebie przeciw przez cały rok.

W książce znajdziemy też m.in. gotowe zestawienia roślin pogrupowanych według charakterystycznych cech, np. dominujące srebrzyste kolory lub wielobarwność rabat, byliny do żyznej gleby czy lubiące słońce tzw. preriowe, nie sprawiające kłopotu w obecnych, bardzo suchych latach. Wszystko w zgodzie z naturą, bo przecież my – ludzie jesteśmy tylko częścią ekosystemu obok bakterii, grzybów, owadów, małych zwierząt czy ptaków.

ELŻBIETA ŁUKA

OSP Jastków na medal

Czternastego czerwca bieżącego roku jednostka OSP Jastków miała zaszczyt rywalizować w zawodach sportowo-pożarniczych gminy Jastków z innymi drużynami należącymi do regionu. Po przeprowadzeniu sztafety sportowej oraz zadania bojowego druhowie z Jastkowa zajęli pierwsze miejsce. Jest to niewątpliwie sukces, zwłaszcza że OSP Jastków ostatni raz rywalizowała w podobnych zawodach ponad trzydzieści lat temu.

Miejsce na pierwszym stopniu podium to wręcz ukoronowanie ostatniego roku pracy, kiedy to rozpoczęliśmy formowanie drużyny i przystąpiliśmy do pierwszych szkoleń. Przez ten czas kompletowaliśmy sprzęt i zdobywaliśmy doświadczenie słuchając cennych rad i wskazówek starszych kolegów oraz innych jednostek, i to nie tylko z naszej gminy. Ubiegłe dwa miesiące to czas spędzony głównie na treningach, wyłożona praca zespołowa, dopracowywanie szczegółów, w celu nieustannego rozwoju naszej drużyny. Natomiast to nie koniec naszych starań, w najbliższym czasie reprezentować będziemy naszą gminę w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Bychawie.

Równie niezmiernie miło ogłosić nam, że dwunastu członków naszej jednostki, zdając egzamin teoretyczny, jak i praktyczny w dniu 15 maja 2022, stało się pełnoprawnymi strażakami ochotnikami. Szkolenie z przyczyn pandemicznych było przesuwane, natomiast wytrwale dobruńliśmy do jego koń-

ca, a nie było to łatwe, niespełna od początku kwietnia tego roku wszystkie weekendy spędziliśmy zdobywając wiedzę na szkoleniu podstawowym jak i na Kursie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy. Brakuje nam już jedynie średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego, aby nieść pomoc, ale i na to przyjdzie czas.

Pozdrawiamy wszystkich starym powiedzeniem „Bogu na chwałę, ludziom na ratunek”.

PAWEŁ JEDREJEK

OSP Płouszowice

Komendant Miejski, starszy brigadier, Marek Fiutka PSP w Lublinie przekazał nieodpłatnie dla OSP Płouszowice 12 hełmów strażackich i 4 aparaty ochrony dróg oddechowych. Mercedes strażacki w końcu znalazł swoje miejsce na placu remizy. Z pieniędzy sołeckich został zakupiony

garaż, w którym stoją samochody, korzysta też z niego KGW i sołtys. Ponadto strażacy wzbogacili się o niezwykle potrzebny do działań ratowniczych sprzęt hydrauliczny marki LUKAS o wartości 66 tys. zł, na który gmina przekazała 56 tys. a WFOŚiGW - 10 tys.

80 tys. zł dotacji z WFOŚiGW w Lublinie dla gminnych jednostek OSP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, na podstawie rekomendacji Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej dokonał rozstrzygnięcia naboru wniosków w ramach „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych” w części dotyczącej dofinansowania zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej na 2022 rok.

Dofinansowanie w ramach programu nazywanego potocznie „Małym strażakiem” dostały aż cztery jednostki z naszej gminy: OSP Jastków, OSP Tomaszowice, OSP Płouszowice i OSP Moszenki. Wszystkie otrzymały po 20 tys. zł co daje łącznie dofinansowanie w wysokości 80 tys. zł dla naszej gminy.

Rekomendacja Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej uwzględnia stopień gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej, które wzięły udział w naborze oraz realne zapotrzebowanie na doposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń.

29 czerwca 2022 r. w Sali Kolumnowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie odbyło się uroczyste wręczenie promes na zakup sprzętu i wyposażenia dla strażaków ochotników. Druhowie odebrali je z rąk prezesa zarządu WFOŚiGW w Lublinie Grzegorza Grzywaczewskiego, ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka oraz wojewody lubelskiego Lecha

Sprawki. Gratulacje naszym strażakom złożył też radny Województwa Lubelskiego Marek Wojciechowski.

W imieniu Rady Gminy serdecznie gratuluję wszystkim druhom społeczności w pozyskiwaniu środków na działalność. Dzięki doposażeniu jednostek w niezbędny sprzęt nasi mieszkańcy mogą się czuć naprawdę bezpiecznie.

MAREK WIERCZAK

Polski Ład

Z radością informujemy, że 6 czerwca 2022 r. pan Andrzej Dec, zastępca wójta gminy Jastków odebrał tablicę informacyjną o przyznanej kwocie wsparcia z programu rządowego Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Tablicę wręczył poseł na Sejm RP - Sylwester Tułajew i Zdzisław Antoń - starosta lubelski podczas oficjalnego spotkania w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Lublinie.

Przyznane dofinansowanie w kwocie 8 999 950 zł zostanie wykorzystane na realizację dwóch inwestycji.

1. Bezpieczna i funkcjonalna szkoła przyszłości w gminie Jastków. Przewidywany termin zakończenia inwestycji to 2024-09-30; przewidywana wartość: 4.999.998,00 zł; deklarowana kwota udziału własnego: 750.000,00 zł; kwota wnioskowanych środków: 4.249.998,00 zł. Przedmiotem projektu jest poprawa bezpieczeństwa i funkcjonowania placówek edukacyjnych w Jastkowie, Ożarowie oraz Tomaszowicach poprzez realizację inwestycji polegającej na:

Rozbudowie i przebudowie budynku Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie w celu powiększenia powierzchni użytkowej stołówki budynku dla obecnych potrzeb użytkowników.

Budowa szybu windowego dla zapewnienia dostępu budynku dla osób niepełnosprawnych,

Rozbudowa i przebudowa stołówki budynku w kierunku północno-wschodnim,

Wykonanie doziemnej instalacji gazu, instalacji kanalizacji sanitarnej i technologicznej, części utwardzenia terenu i pozostałych elementów zagospodarowania terenu,

W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego na dachu zostanie wykonana inst. fotowoltaiczna.

Rozbudowie i przebudowie budynku Szkoły Podstawowej im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie, obejmującej zapewnienie nowej sali gimnastycznej z zapleczem, szatniami z węzłami higieniczno-sanitarnymi, zapewnienie niezbędnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i magazynowych oraz przebudowę obiektu mającą na celu wydzielenie tej części jako strefy p.poż. bez zmiany obecnego przeznaczenia pomieszczeń, roboty budowlane w zakresie dróg dojazdowych (parking). Wybudowany budynek zostanie dostosowany do przepisów BHP, sanitarnohigienicznych i p.poż. w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego na dachu zostanie wykonana inst. fotowoltaiczna;

Ogrodzeniu terenu Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tomaszowicach oraz wykonaniu boiska piłkarskiego o zabezpieczonej nawierzchni trawiastej, wyposażonego w bramki z siatkami i liniami z infrastrukturą towarzyszącą.

Realizacja inwestycji stworzy warunki dla poprawy jakości kształcenia, a w dalszej konsekwencji funkcjonowania na terenie gminy sprawnego i bezpiecznego systemu edukacji.

Projektem zostaną objęte dzieci w wieku szkolnym, nauczyciele i personel szkół oraz ich otoczenie (rodziny, inne grupy korzystające z pomieszczeń szkół, sołectwa). Realizacja zadania wpłynie w szczególności

ści na poprawę dostępności użytkowania placówek przez osoby z ograniczeniami, w tym osoby z niepełnosprawnością ruchową oraz na zapewnienie bezpiecznych warunków pracy i nauki dla użytkowników/czek w w/w placówkach.

2. Gospodarka ściekowa w gminie Jastków – etap IV w miejscowościach Płuszo-wice Kolonia i Dąbrowica.

Przewidywany termin zakończenia inwestycji: 2024-10-31; wartość: 4.999.950,00 zł; deklarowana kwota udziału własnego: 249.998,00 zł; kwota wnioskowanych środków: 4.749.952,00 zł. Przedmiotem projektu jest budowa ok. 5,3 km sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z czterema przepompowniami z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowościach Płuszo-wice Kolonia i Dąbrowica.

Inwestycja ma na celu zniesienie barier w rozwoju przedsiębiorczości dla nowo po-

wstałych i funkcjonujących firm oraz poprawę warunków bytowych mieszkańców w obszarze gęstej podmiejskiej zabudowy. Budowa nowoczesnego, bezpiecznego systemu kanalizacji sanitarnej jest niezbędna do prawidłowego rozwoju gospodarczego gminy, między innymi ze względu na stale przybywającą liczbę mieszkańców i zainteresowanie przedsiębiorców świadczeniem usług na rzecz społeczności (rozwój rynku pracy) - utratę dochodów związanych z wystąpieniem pandemii COVID-19 zarówno mieszkańców gminy, jak również istniejących przedsiębiorstw.

Dodatkowo realizacja inwestycji w szczególności znaczący sposób wpłynie na

poprawę bezpieczeństwa sanitarnego (poprawa warunków higienicznych, ograniczenie chorób i kosztów leczenia). Powstałe nieczystości w kontrolowany sposób będą oczyszczane, nie będą odprowadzane do cieków wodnych, nie będą również przenikały do wód gruntowych. Zapewni to dostęp do lepszej jakości wody (poszanowanie ograniczonych zasobów – zabezpieczenie przed wystąpieniem suszy), zabezpieczy odbiorców na wypadek wystąpienia podtopień czy powodzi (sieć kanalizacyjna jest na bieżąco monitorowana i lepiej zabezpieczona niż prywatne oczyszczalnie ścieków). Inwestycja poprawi stan zanieczyszczonego środowiska - zapewni wymagany poziom redukcji zanieczyszczeń, co wpłynie na jakość środowiska, w tym wód gruntowych, organicznych uciążliwości i ryzyka związanego z wywozem nieczystości.

MARCIN ABRAMEK

Gmina Jastków: DZIĘKUJEMY !!!

Na terenie gminy Jastków w akcję „Sprzątanie gminy z ZZOK-em” włączyły się:

- 1) 5 szkół podstawowych z miejscowości Jastków, Tomaszowice, Snopków, Ożarów i Płuszo-wice, z których uczestniczyli nauczyciele oraz ponad 750 uczniów.
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Jastkowie
- 3) Harcerze
- 4) OSP w Ługowie i OSP Moszenki
- 5) 14 sołectw: Ożarów, Ługów, Smugi, Tomaszowice Wieś, Moszenki, Dębówka, Dąbrowica, Marysin, Snopków, Sieprawice, Jastków, Moszna Kol., Sługocin, Barak.

Uczestnicy akcji sprzątały głównie tereny wzdłuż chodników, dróg gminnych i powiatowych, parkingi, lasy, tereny przy szkołach.

Sprzątało ok. 190 osób. 23 kwietnia z terenu gm. Jastków odebrano ok. 2 tony odpadów. W okresie od 25 do 29 kwietnia zebrano jeszcze ok. 3 Mg.

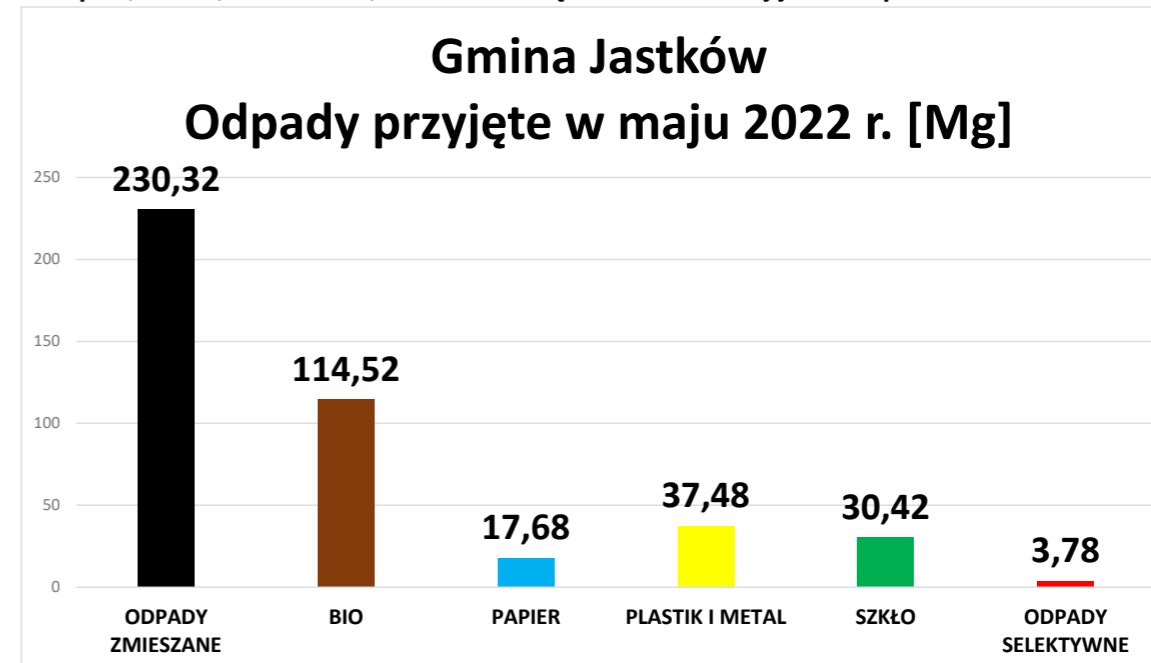

KAŻDY Z NAS ODPOWIADA ZA NASZĄ PLANETĘ

POPRAW SWOJĄ SEGREGACJĘ !

W pojemniku na odpady zmieszane znaleźliśmy surowce.

Papier, metal, sucha folia, szkło to nie są śmieci. Wrzucaj je do odpowiednich worków.

Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. Przemysłowa 35A, 24-200 Bełżyce, Tel. 885 260 505, NIP 7133063693, REGON 060714709, BDO 000008543, KRS 0000373357 Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego Kapitał Zakładowy: 605.000.00 zł

Angielski on-line dla seniorów

Uniwersytet Warszawski zaprasza na bezpłatny kurs językowy pt. „Komunikatywny senior”, który ma na celu aktywizację seniorów w wieku 60+ z całej Polski za pomocą specjalnie opracowanego programu kształcenia językowego (język angielski - poziom podstawowy). Intensywny kurs wakacyjny pomoże powtórzyć podstawy językowe.

Tematyka kursu:

- Jak uczyć się języka angielskiego? - strategie uczenia się języka obcego, język angielski w Internecie;
- Jak się przedstawić po angielsku? - zwroty powitalne, odmiana czasownika „to be”;

- Cyfry i liczby (0-100), podawanie swojego wieku, numeru telefonu, ceny i daty;

- Robimy zakupy - historia powstania i specyfiki amerykańskich hipermarketów, zakupy w sklepie tradycyjnym i internetowym;

- Rodzina i znajomi - słownictwo w brytyjskich i amerykańskich serialach, czas Present Simple;

- Zamawianie posiłków w kawiarni i restauracji, historia rozwoju amerykańskiej restauracji typu „diner”;

- Jedzenie i gotowanie, kulinarne programy telewizyjne;

- Historia amerykańskich parków narodowych, słownictwo związane z geografiami i turystyką, komunikacja w podróży;

- Mój dom i moje miasto - wskazywanie drogi i orientacja w przestrzeni.

Kurs jest całkowicie darmowy. Od uczestników wymagany będzie jedynie dostęp do komputera i Internetu. Szkolenie zwieńczone będzie uzyskaniem imiennego certyfikatu! Formularz rekrutacyjny dostępny na stronie: <https://www.wne.uw.edu.pl/misja-neo/formularz-1>

Gmina Jastków złożyła deklarację współpracy z Uniwersytetem Warszawskim w zakresie realizacji Programu Trzecia Misja Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Lato już na horyzoncie, zaś Uniwersytet Warszawski szuka dla Państwa dodatkowe możliwości wykorzystania wakacyjnego czasu wolnego!

Zapraszamy na kursy dla

SENIORÓW!

Komunikatywny Senior (język angielski)
Ekonomia 50+ (przedsiębiorczość, matematyka)

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
Wydział Nauk Ekonomicznych

misja@wne.uw.edu.pl

22 55 49 183 lub 22 55 49 186

Czyste powietrze

Od 25 stycznia 2022 r. dofinansowanie w ramach programu „Czyste powietrze” odbywa się na trzech poziomach:

- ▶ podstawowy poziom dofinansowania obejmuje osoby, których roczny dochód nie przekracza 100 000,00zł
- ▶ Podwyższony poziom dofinansowania obejmuje osoby, których przeciętny miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:
  - 1 564 zł (gospodarstwo wieloosobowe)
  - 2 189 zł (gospodarstwo jednoosobowe)
- ▶ Najwyższy poziom dofinansowania obejmuje osoby, których przeciętny miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:
  - 900 zł (gospodarstwo wieloosobowe)
  - 1260 zł (gospodarstwo jednoosobowe)

P, że gminny ośrodek pomocy społecznej w Jastkowie, Sieprawice 24, prowadzi Punkt konsultacyjno-informacyjny, w poniedziałki i czwartki w godzinach od 7.30 do 12.30. Pracownicy nieodpłatnie udzielają informacji dotyczącej programu „czyste powietrze” oraz pomagają w założeniu konta na portalu beneficjenta, wypełnieniu wniosku o dofinansowanie i wniosku o płatność.

Do wypełnienia formularza wniosku potrzebne są:

- ▶ Imię, nazwisko, Pesel, adres zamieszkania, adres do korespondencji i numer telefonu wnioskodawcy, [Adres e-mail](#) (konieczny do założenia konta na portalu beneficjenta oraz przekazania wniosku w wersji elektronicznej), PESEL współmałżonka,
- ▶ Adres zamieszkania współwłaścicieli budynku, jeżeli zamieszkują w innym budynku/ miejscowości, niż budynek wnioskowany,
- ▶ Nr księgi wieczystej (numer elektroniczny zaczynający się na LUI1/.....). W przypadku braku nr księgi wieczystej prosimy o przygotowanie aktu notarialnego budynku (ksero potwierdzone przez wnioskodawcę za zgodność z oryginałem tj. z zapisem „potwierdzam za zgodność z oryginałem” i podpis wnioskodawcy),

▶ Numer działki (zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków),

▶ Rok wystąpienia o zgodę na budowę/ zgłoszenia budowy (należy wybrać odpowiedni przedział czasowy np. 1980-1990),

▶ Powierzchnia całkowita budynku/lokalu mieszkalnego (m²) powierzchnia całkowita liczona jest po zewnętrznym obrysie ścian. Do tej wartości wlicza się powierzchnię wszystkich znajdujących się w budynku kondygnacji, zarówno nadziemnych, jak i podziemnych (np. piwnica czy podziemny garaż), a także zewnętrzne schody, różnego rodzaju budowki i nadbudowki, balkony, tarasy i inne elementy wystające na zewnątrz poza ściany budynku.

▶ Informacja, czy w budynku/lokalu mieszkalnym prowadzona jest działalność gospodarcza (powierzchnia wykorzystywana na prowadzenie działalności gospodarczej w m², liczba miesięcy w roku wykorzystania powierzchni na prowadzenie działalności gospodarczej, % powierzchni całkowitej wykorzystywanej na prowadzenie działalności gospodarczej)

▶ Informacja, czy w ramach przedsięwzięcia zostanie zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła na paliwo stałe (uwaga! Zlikwidowanie dotychczasowego źródła ciepła na paliwo stałe jest konieczne jeżeli źródło ciepła nie spełnia wymogów programu! Ponadto informujemy, że podczas likwidacji „starego” pieca, należy pamiętać o dowodzie (tj. dokument likwidacji starego pieca np. z punktu skupu złomu), gdyż będzie on niezbędnym dokumentem do wniosku o płatność),

▶ DATA ROZPOCZĘCIA PRZEDSIĘWZIĘCIA (poniesienia pierwszego kosztu kwalifikowanego, tj. data wystawienia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego) uwaga! Nie starszy niż 6 miesięcy przed złożeniem wniosku.

▶ ZAKRES RZECZOWY PRZEDSIĘWZIĘCIA (tj. piec czy pompa, kocioł gazowy, kotłownia gazowa, kocioł olejowy, zgazowujący drewno, na pellet drzewny, ogrzewanie elektryczne itp. *Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okien-

na lub drzwiowa- ile metrów kwadratowych ocieplenia, drzwi lub stolarki okiennej? Dokumentacja - czy był wykonywany audyt energetyczny, czy wykonywana dokumentacja projektowa czy ekspertyza?

▶ Do poziomu dofinansowania NAJWYŻSZEGO i PODWYŻSZONEGO prosimy o przygotowanie zaświadczenia wydanego przez GOPS o przeciętnym dochodzie członka rodziny. Zaświadczenie wydaje się w ciągu 7 dni od złożenia wniosku.

▶ Do PODSTAWOWEGO poziomu dofinansowania prosimy o przygotowanie dochodu wnioskodawcy z PIT 37 (we wniosku o dofinansowanie w ramach programu „czyste powietrze” rozliczamy się za rok podatkowy, który rozliczyliśmy na dzień składania wniosku o dofinansowanie w urzędzie skarbowym oraz gdy wnioskodawca posiada gospodarstwo rolne, prosimy o przygotowanie informacji o liczbie posiadanych hektarów przeliczeniowych.

Według obwieszczenia prezesa głównego urzędu statystycznego z dnia 22 września 2021 r. W sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2020 r. Przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego wyniósł w 2020 r. **3819 zł.**

Szczegółowe informacje dotyczące programu można uzyskać:

1. Odwiedzając stronę internetową Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, który przyznaje dofinansowanie i wydaje decyzje w sprawie dofinansowania (zakładka „czyste powietrze”)
2. Poprzez kontakt z biurem programu „Czyste powietrze” - Lublin, al. Kraśnicka 31, 3 piętro, lokal 302, tel. 81 561 21 61, E-mail: czystepowietrze@wfos.lublin.pl
3. Poprzez ogólnopolską infolinię programu „Czyste powietrze”, która czynna jest od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8 do 16, tel. 22 340 40 80.

Opieka wytchnieniowa

Program dofinansowany jest ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz budżetu państwa. Gmina Jastków informuje, iż w związku z umową zawartą z wojewodą lubelskim rozpoczyna realizację resortowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 r.

Kwota dofinansowania – 331 704,00 zł

Program opieki wytchnieniowej ma za zadanie wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednio opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki ma zapewnić czas na odpoczynek i regenerację oraz na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Odbiorcy programu:

Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi i osobami dorosłymi z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu znacznym, wymagających usług opieki wytchnieniowej. Usługi takie przysługują w przypadku zamieszkania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawującego całodobową opiekę nad nią.

Realizacja:

Program będzie realizowany w dwóch formach:

1. W ramach pobytu dziennego: w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, w ośrodku wsparcia, w innym miejscu wskazanym przez uczestnika programu, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu lub domu pomocy społecznej na podstawie przyjętej przez gminę lub powiat uchwały.

2. W ramach pobytu całodobowego: w ośrodku wsparcia, ośrodku/placówce wpisanej do rejestru właściwego wojewody, zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym lub w innym miejscu wskazanym przez uczestnika programu, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu lub domu pomocy społecznej na podstawie przyjętej przez gminę lub powiat uchwały.

W roku 2022 ustalony został limit 240 godzin dla usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego oraz limit 14 dni dla usług

stąpienia tej sytuacji. Kolejne zgłoszenia potrzeb mogą być przyjęte osobiście, telefonicznie, drogą pisemną lub za pomocą poczty elektronicznej. W godzinach realizacji usługi nie mogą być świadczone inne formy pomocy, w tym: usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł. Usługi w formie pobytu dziennego mogą być świadczone w godzinach 6.00-22.00, a maksymalna długość nieprzerwanego pobytu wynosi 12 godzin dla jednej osoby, z zastrzeżeniem limitów, o których mowa powyżej, tj. nie więcej niż 240 godzin.

Dokumenty, które należy złożyć to:

◆ Karta zgłoszenia do programu Opieka Wytchnieniowa – edycja 2022 - załącznik nr 8.

◆ Aktualne orzeczenie o niepełnosprawności (w przypadku dzieci do 16 roku życia).

◆ Aktualne orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne (w przypadku osób dorosłych oraz dzieci powyżej 16 roku życia).

◆ Karta pomiaru niezależności funkcjonalnej wg zmodyfikowanych kryteriów oceny skali FIM (załącznik nr 7 do programu) wypełniona przez lekarza rodzinnego, lekarza rehabilitacji medycznej, fizjoterapeutę lub pielęgniarkę. Karta nie jest dokumentem obowiązkowym, jednak w przypadku dużej liczby zgłoszeń zapewni dostęp do usługi opieki wytchnieniowej w pierwszej kolejności.

◆ Klauzula RODO.

Dodatkowe informacje:

► Nabór do programu „Opieka wytchnieniowa” prowadzony jest w sposób ciągły do wyczerpania środków na jego realizację.

► Karty zgłoszenia wraz z wymaganą dokumentacją przyjmowane są w: Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastkowie, Sieprawice 24, 21-002 Jastków, od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30. Tel. 81 50-20-477

Zapraszamy serdecznie do skorzystania z programu.

opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego. Członek rodziny lub opiekun, któremu przyznano pomoc, nie ponosi odpłatności za usługę w ramach programu.

Zgłoszenie

Gmina Jastków kwalifikuje do przyznania i przyznaje usługi opieki wytchnieniowej na podstawie karty zgłoszenia, której wzór stanowi załącznik nr 8 do programu. W sytuacji nagłej, losowej (np. śmierć opiekuna osoby niepełnosprawnej lub jego nagły pobyt w szpitalu) usługi mogą być przyznane bez karty zgłoszenia, jednakże dokument ten powinien zostać uzupełniony niezwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze od dnia wy-

Korpus wsparcia seniorów

Gmina Jastków przystąpiła do realizacji programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022. Realizatorem zadania jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie. Adresatami programu są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problem z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielnie go-

spodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Celem programu jest zapewnienie wsparcia osobom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie:

- wsparcia społecznego,
- ułatwienia dostępności do podsta-

wowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej,

- wsparcia psychologicznego,
- wsparcia w czynnościach dnia codziennego

Osoby zainteresowane udziałem w programie zapraszamy do kontaktu z pracownikami GOPS w Jastkowie nr telefonu: 81 502 04 77 lub przez infolinię programu: 22 505 11 11

Świadczenia rodzinne

GOPS w Jastkowie przypomina, że wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia 2022 r., a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca 2022 r.

Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych należy złożyć osobiście w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastkowie (Sieprawice 24). Można go złożyć również online za pośrednictwem portalu informacyjno-usługowego Emp@tia lub w formie papierowej za pośrednictwem poczty.

Moje ciepło

Dofinansowanie do zakupu i montażu pomp ciepła w nowo wybudowanych domach jednorodzinnych w ramach programu „Moje ciepło”, finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Właściciele nowych budynków mieszkalnych o podwyższonym standardzie energetycznym będą mogli skorzystać z programu „Moje Ciepło” i otrzymać dotację w wysokości od 7 do nawet 21 tys. zł.

Współfinansowaniu inwestycji podlega:

– zakup/montaż gruntowych pomp ciepła - pompy ciepła grunt/woda,

woda/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem ciepłej wody użytkowej z osprzętem;

– zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/powietrze (w systemie centralnym obsługujący cały budynek) z osprzętem;

– zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.

Nabór wniosków w programie „Moje Ciepło” prowadzony będzie do 31 grudnia br. 2026 r.

Więcej informacji dostępnych jest tutaj: <https://mojecieplo.gov.pl/>

Przewodniczący
Rady Gminy Jastków
Marek Wieczerek

oraz

Prezes Stowarzyszenia Regionalnego
„U Źródeł Ciemni”
Krzysztof Górecki

ZAPRASZAJĄ NA

WAKACYJNĄ AKCJĘ POBORU KRWI

**7 sierpnia
2022 r.
(niedziela),
godz. 9-13**

organizowaną przy współpracy
z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa
i Krwiolecznictwa w Lublinie

**Na wszystkich krwiodawców
czekają miłe upominki!**

**Parking
przed
kościółem
pw. Św. Apostołów
Piotra i Pawła
w Tomaszowicach**

PRZYJDŹ, ODDAJ KREW, URATUJ ŻYCIE I ZOSTAŃ BOHATEREM!

Sprawdź, czy możesz oddać krew i jak się do tego przygotować:
www.rckik.lublin.pl

*„Oddawać własną krew, dobrowolnie i bezinteresownie to gest o wysokiej wartości moralnej i obywatelskiej.
To dar życia... Niech dawcy krwi, którym należy się wdzięczność wszystkich, będą coraz liczniejsi
we wszystkich częściach świata”.*

Święty Jan Paweł II

HONOROWY PATRONAT NAD AKCJĄ OBJĘLI:

Wójt Gminy Jastków
Teresa Kot

Posel na Sejm RP
Prof. Przemysław Czarnek

PATRONAT MEDIALNY:

SPONSORZY

